

**POT DO DIPLOME
VSŠP BABIŠTVO**

—

OD IDEJE DO ZAGOVORA

Pot do diplome VSŠP Babištvo – od ideje do zagovora

Avtorice: Tita Stanek Zidarič, Metka Skubic, Anita Jug Došler, Lucija Šerjak

Založila in izdala: Univerza v Ljubljani, Zdravstvena fakulteta, Zdravstvena pot 5, Ljubljana

Publikacija je dostopna v PDF formatu na spletni strani: <https://www.zf.uni-lj.si/images/stories/datoteke/Zalozba/Pot.pdf>

Lektoriranje: Jana Lavtižar

Oblikovanje: Barbara Kralj, PRELOM d. o. o.

Za delo velja licenca Creative Commons Priznanje avtorstva - Deljenje pod enakimi pogoji

Gradivo je nastalo v okviru projekta RAZVOJ REŠITEV ZA VKLJUČEVANJE NETRADICIONALNIH SKUPIN ŠTUDENTOV V VISOKOŠOLSKE ŠTUDIJE v okviru ukrepa RFS »Prilagajanje študijskih programov potrebam netradicionalnih skupin« (S.C.1.2), ki ga sofinancira Univerza v Ljubljani.

Ljubljana, 2023

Kataložni zapis o publikaciji (CIP) pripravili v Narodni in univerzitetni knjižnici v Ljubljani

COBISS.SI-ID 178292483

ISBN 978-961-7112-15-3 (PDF)

VSEBINA

Draga študentka, dragi študent	5
1. UVOD	6
1.1 O Zdravstveni fakulteti	7
1.2 O Oddelku za babištvo	7
1.3 O Katedri za babištvo.....	7
1.4 O študiju babištva	8
1.5 Kako diplomirati na Zdravstveni fakulteti	11
1.6 Možna področja zaposlitve diplomirane babice.....	11
2. PRIJAVA TEME DIPLOMSKEGA DELA IN DISPOZICIJE	12
2.1 Raziskovalni načrt in dispozicija	13
2.2 Raziskovalno področje - kaj vas zanima in kaj raziskovati?	14
2.3 Izbira mentorja	16
2.4 Oblikovanje naslova in ključne besede	16
2.5 Opredelitev teoretičnih izhodišč.....	17
2.6 Opredelitev raziskovalnega problema.....	18
2.7 Opredelitev namena in ciljev raziskave.....	19
2.8 Opredelitev raziskovalnih vprašanj in/ali hipotez	21
2.9 Izbira metod in tehnike zbiranja podatkov ter raziskovalnega pristopa (izbira merskih instrumentov)	26
2.10 Pričakovani rezultati in prispevek k znanosti in stroki ter omejitve raziskave.....	26
2.11 Seznam predvidene literature in virov	26
2.12 Povzetek	27

3.	IZDELAVA DIPLOMSKEGA DELA	28
3.1	Faze raziskovalnega procesa.....	29
3.2	Kvantitativni raziskovalni pristop.....	40
3.3	Kvalitativni raziskovalni pristop	41
3.4	Kombinirani raziskovalni pristop	43
3.5	Vzorec	43
3.6	Raziskovalna vprašanja in hipoteze	45
3.7	Etika raziskovanja	45
3.8	Omejitve raziskave.....	47
3.9	Prispevek k stroki in znanosti	47
4.	PRAKTIČNI DIPLOMSKI IZPIT – ZAKLJUČEK ŠTUDIJA.....	49
4.1	Pogoj za pristop k praktičnemu diplomskemu izpitu	50
4.2	Obveznosti študentov v okviru KV Diplomsko delo.....	50
5.	ZAGOVOR DIPLOMSKEGA DELA	54
6.	VPIS V REGISTER IZVAJALCEV V DEJAVNOSTI BABIŠKE NEGE IN PRIDOBITEV LICENCE	57
7.	ZAKAJ IN KAKO NADALJEVATI S ŠTUDIJEM PO PREKINITVI	60
8.	KLUB ALUMNOV	64
9.	PRIPRAVA ŠTUDENTA ZA VSTOP NA TRG DELA.....	67
9.1	Med študijem	68
9.2	Po zaključku študija.....	69
9.3	Življenjepis in spremno pismo	69
9.4	Drugi dokumenti, ki jih potrebujete pred prvo zaposlitvijo	70
	LITERATURA	71
	RAZISKOVALNI NAČRT	75
	TEORETIČNI PREGLED	79

Draga študentka, dragi študent,

zdaj se zagotovo že zavedaš, da je babištvo več kot zgolj poklic. Je klic – klic k podpori in zagotavljanju dobrobiti žensk, otrok in družin v pomembnih in prelomnih življenjskih obdobjih na sočuten in varen način. Podajaš se na pot, ki združuje empatijo in intuicijo z znanjem in strokovnostjo.

Za seboj imaš veliko ur zanimivih predavanj na fakulteti in kliničnega usposabljanja na mnogih področjih delovanja diplomiranih babic in babičarjev. Verjetno je tvoja glava polna prečudovitih zamisli pa tudi vprašanj, na katera morda v času študija in dela na klinikah nisi dobil/-a zadovoljivega odgovora ter bi si želel/-a podrobneje raziskati problematiko v svojem diplomskem delu.

Se ti poraja vprašanje, kako se tega kar najbolje lotiti in kje sploh začeti?

Pravijo, da so začetki najtežji, in res je tako. Pred tabo je najverjetneje bel, nepopisan list papirja ali, kot je značilno za pripadnike generacije Z, prazen Wordov dokument ali Applova beležka, ki čaka, da vanjo zapišeš svoje ideje in načrte.

Da bodo tvoje zamisli čim bolj strukturirane, tvoje delo pa zato mnogo lažje in učinkovitejše, je pred tabo kratka, vendar z navodili in nasveti bogata knjižica, ki te bo uspešno, korak za korakom – od načrtovanja do izdelave – vodila po poti do diplome. Vsako poglavje je zasnovano tako, da te opolnomoči, ti podžge radovednost in te opremi z dragocenimi nasveti, ki so pomembni za izdelavo kakovostnega diplomskega dela.

Delo, ki se ga lotevaš, ni le akademski podvig, temveč tudi priložnost, da prispevaš k novim uvidom in izboljšanju prakse na področju babištva. Raziskovanje in uporaba rezultatov sta namreč izjemno pomemben prispevek k razvoju babištva kot stroke. Zato je čas, da se pogumno lotiš zaključka dodiplomskega študija babištva ter pridobiš zasluženi naslov – diplomirana babica, diplomirani babičar.

Želimo ti vso srečo na poti do diplome!

članice Oddelka za babištvo

UVOD

1

V uvodnem poglavju bomo namenili nekaj besed instituciji, kjer se izobražujejo bodoče diplomirane babice in babiçarji, ter Oddelku in katedri za babištvo, ki sta ključna za izvajanje, vrednotenje in posodabljanje izobraževanja, da se zagotovita čim višja kakovost študijskega programa ter izobrazba kritičnih in strokovno podkovanih diplomantk babištva.

Opomba: V nadaljevanju dokumenta bodo poklici v babištvu zapisani v ženski slovnični obliki (diplomirana babica), ki se uporablja kot nevtralna za ženske in moške.

1.1 O Zdravstveni fakulteti

Zdravstvena fakulteta Univerze v Ljubljani je fakulteta z najdaljšo tradicijo izobraževanja na področju zdravstvenih ved v Sloveniji. Je izobraževalna in raziskovalna ustanova ter najmlajša fakulteta ljubljanske univerze. Njeno poslanstvo je izobraževati strokovnjake na področju zdravja na vseh treh akademskih stopnjah ter ustvarjati nova znanja in jih prenašati v prakso. Zdravstveno fakulteto sestavlja 7 oddelkov in 13 kateder. Študenti se izobražujete v osmih univerzitetnih oziroma visokošolskih strokovnih študijskih programih prve in druge stopnje: babištvo, delovna terapija, fizioterapija, laboratorijska zobna protetika, ortotika in protetika, radiološka tehnologija, sanitarno inženirstvo in zdravstvena nega.

1.2 O Oddelku za babištvo

Oddelek za babištvo je eden od sedmih oddelkov Zdravstvene fakultete Univerze v Ljubljani. Na oddelku smo zaposlene izkušene visokošolske učiteljice, raziskovalke in strokovnjakinje s področja babištva in pedagogike s končanim podiplomskim in doktorskim študijem. Oddelek interdisciplinarno uspešno sodeluje tudi s strokovnjaki iz prakse – diplomiranimi babicami, zdravniki, psihologi, farmacevti in drugimi profili, ki jih izobražuje Zdravstvena fakulteta.

Poslanstvo Oddelka za babištvo je združiti teoretično znanje s praktičnimi veščinami in študente pripraviti, da boste znali zagotavljati strokovno ter na žensko, novorojenčka in družino osrediščeno oskrbo. Prek raznolikega študijskega programa in praktičnega usposabljanja vam želimo privzgojiti močan občutek odgovornosti, empatijo in spoštovanje do pred-, ob- in poporodnega obdobja.

Poleg tega Oddelek za babištvo skrbi za podporno in sodelovalno učno okolje. Študente redno spodbujamo k sodelovanju pri raziskavah, konferencah in pobudah za ozaveščanje skupnosti, kar vam zagotavlja celostno izobraževalno izkušnjo, ki presega meje teoretičnega.

1.3 O Katedri za babištvo

Katedra za babištvo je znanstveno-pedagoška enota Zdravstvene fakultete Univerze v Ljubljani. V katedri se povezujemo visokošolske učiteljice, ki smo habilitirane za področje babištva. Tam tako sodelujemo vse članice Oddelka za babištvo, ki izvajamo in sodelujemo pri znanstvenoraziskovalnem, strokovnem in pedagoškem delu na Zdravstveni fakulteti.

Če strnemo, sta temeljni nalogi Katedre za babištvo skrb za kakovost študijskega programa ter skrb za nenehen strokovni razvoj in izpopolnjevanje vseh visokošolskih učiteljev in širše strokovnih sodelavcev, ki so habilitirani za področje babištva. Za zagotavljanje kakovosti študijskega programa katedra sodeluje pri pripravi, izvajanju in načrtovanju prenove

študijskega programa v skladu z razvojem stroke, razvija sodobne pedagoške metode, usklajuje strokovno terminologijo, načrtuje in odobri študijsko literaturo ter pripomočke, ki so potrebni za izvajanje študijskega programa, obravnava teme diplomskih del študentov in pripravlja sezname članov diplomskih komisij. Obenem katedra spremlja in skrbi za razvoj babištva kot znanstvene discipline, povezuje babištvo s sorodnimi področji in tudi interdisciplinarno, spodbuja habilitirane visokošolske učitelje ter strokovne sodelavce k raziskovanju in mednarodnemu udejstvovanju, skrbi za habilitiranje novih strokovnjakov za področje babištva, organizira dogodke, ki prispevajo k razvoju babiške stroke, ter po potrebi sodeluje pri programih vseživljenjskega učenja.

1.4 O študiju babištva

Študij babištva v Sloveniji poteka samo na Zdravstveni fakulteti Univerze v Ljubljani, kar pomeni, da vsaka nova diplomirana babica in novi diplomirani babičar zaključita študij na našem študijskem programu. Celotni študij traja 3 leta oziroma 6 semestrov. V tem času študent pridobi 180 kreditnih točk (ECTS), kar je enako 4600 uram teoretičnega in kliničnega usposabljanja. Ob zaključku študent pridobi strokovni naslov diplomirana babica (VS), krajše dipl. bab. (VS).

Pogoji za vpis

Na študijski program Babištvo se lahko vpiše dijak ali dijakinja po opravljenem zaključnem izpitu, poklicni ali splošni maturi na štiriletnem srednješolskem programu, z znanjem slovenskega jezika na ravni najmanj B2 glede na skupni evropski referenčni okvir za jezike (CEFR). Ob omejitvi vpisa so kandidati za študijski program izbrani glede na splošni uspeh pri zaključnem izpitu ali poklicni oz. splošni maturi (60 %) in glede na splošni uspeh v 3. in 4. letniku (40 %).

Cilji

Cilj visokošolskega strokovnega študijskega programa Babištvo je izobraziti strokovnjaka oz. strokovnjakinjo na področju ginekologije in reproduktivnega zdravja, kamor spadajo predporodna, obporodna in poporodna raven. Študijski program temelji na dejavnostih babic, ki jih predpisuje sektorska direktiva EU, in jih upošteva, hkrati pa upošteva načela evropskega visokega šolstva (Bolonjske deklaracije) in Zakona o visokem šolstvu RS. Pomembno je, da so v študijski program vključene tudi smernice o varovanju in pospeševanju zdravja Svetovne zdravstvene organizacije ter ključne pobude strokovnih organizacij, kot so ICM (angl. International Confederation of Midwives), EMA (angl. European Association of Midwives), Zbornica zdravstvene in babiške nege Slovenije – Zveza strokovnih društev medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Slovenije ter Sekcija medicinskih sester in babic.

OB ZAKLJUČKU ŠTUDIJA STE DIPLOMIRAFiE BABICE USPOSOBLJENE ZA SAMOSTOJNO:

- promocijo zdravja, svetovanje pri načrtovanju družine, varovanje reproduktivnega zdravja in posredovanje ustreznih napotitvenih informacij;
- svetovanje, pomoč in skrb za ženske z ginekološkimi težavami;
- pripravo in izvajanje programov šole za starše ter zdravstvenovzgojno delo za zdrav način življenja in izogibanje tveganim dejavnikom za to kategorijo prebivalstva;
- spremljanje normalnega poteka nosečnosti in izvajanje potrebnih preiskav ter spremljanje stanja zarodka z uporabo ustreznih kliničnih metod in sredstev;
- ugotavljanje rizične nosečnosti na podlagi ustreznih preiskav in svetovanje v okviru pristojnosti: napotitev k specialistom ob patološki nosečnosti in sodelovanje pri timski obravnavi nosečnice;
- svetovanje in pomoč ženskam med nosečnostjo, ob porodu in v poporodnem obdobju;
- vodenje normalnega poroda in izvajanje epiziotomije ter dajanje nujne medicinske pomoči pri porodu, če zdravnika ni;
- prepoznavanje patoloških sprememb pri materi in otroku, ukrepanje v okviru pristojnosti ter napotitev k specialistu;
- pregledovanje in negovanje novorojenčka in dojenčka ter po potrebi ukrepanje;
- svetovanje in pomoč ženskam v menopavzalnem obdobju;
- izvajanje babiške nege in zdravljenja, ki ga predpiše zdravnik;
- vodenje ustrezne zdravstvene dokumentacije in dokumentacije o negi;
- pedagoško delo za vzgajanje in izobraževanje lastnega kadra ter raziskovalno delo.

Praktično usposabljanje

Praktično usposabljanje je temelj prvostopenjskega programa Babištvo. Med študijem študenti opravite kar 2300 ur praktičnega usposabljanja v okviru laboratorijskih vaj in kliničnega usposabljanja v kliničnem okolju. To je izjemno pomemben del učnega procesa, saj omogoča integracijo teorije in prakse, ko imate študenti priložnost sodelovati v realnem kliničnem okolju. Je torej nadgradnja teoretičnih študijskih vsebin, ki jih študenti usvojite na fakultetnih predavanjih in seminarjih.

Pod vodstvom fakultetnih in kliničnih mentorjev, ki so izkušeni zdravstveni delavci, študenti razvijate ključne veščine in spretnosti na vseh področjih babiškega delovanja – načrtovanju družine, spremljanju ženske in otroka med nosečnostjo, porodom in poporodnim obdobjem, obravnavi ginekoloških obolenj in preventivnem izobraževanju ter svetovanju na vseh omenjenih področjih. Krepite komunikacijske spretnosti z uporabnicami babiških storitev, izvajate diagnostične in terapevtske postopke in posege ter pridobivate dragocene uvide v obravnavo kliničnih primerov.

Ker je babištvo reguliran poklic, visokošolski strokovni študijski program Babištvo dosledno upošteva Pravilnik o minimalnih pogojih usposobljenosti in pridobljenih pravic za poklice zdravnik, zdravnik specialist, zdravnik splošne medicine, doktor dentalne medicine, doktor dentalne medicine specialist, diplomirana medicinska sestra, diplomirana babica in magister farmacije. Praktično in klinično usposabljanje mora v skladu z omenjenim pravilnikom obsegati:

- svetovanje nosečnicam, vključno z vsaj 100 predporodnimi pregledi;
- nadzor in nego vsaj 40 nosečnic;
- izvedbo vsaj 40 porodov; če te številke ni mogoče doseči zaradi pomanjkanja nosečnic, jo je mogoče znižati na najmanj 30, vendar pod pogojem, da študent asistira ob vsaj 20 nadaljnjih porodih;
- asistenco pri vsaj enem ali dveh porodih v medenični vstavi; kadar to ni mogoče zaradi pomanjkanja porodov v medenični vstavi, se praksa lahko izvede v simuliranem položaju;
- izkušnje z epiziotomijo in uvajanje v šivanje ran; uvajanje obsega teoretični pouk in praktično usposabljanje, praksa šivanja pa vključuje šivanje rane po epiziotomiji in enostavnih perinealnih raztrganinah, kadar je to nujno potrebno, pri čemer gre lahko za simulirani položaj;
- nadzor in nego 40 žensk v rizični nosečnosti, s porodnimi popadki ali v poporodnem obdobju;
- nadzor in zdravstveno nego (vključno s pregledom) vsaj 100 poporodnih žensk in zdravih novorojenčkov;

- opazovanje in zdravstveno nego novorojenčkov, za katere je potrebna posebna nega, vključno z nedonošenčki, prenošenimi novorojenčki, novorojenčki s premajhno telesno težo in bolnimi novorojenčki;
- zdravstveno nego patoloških primerov v ginekologiji in porodništvu;
- uvajanje v zdravstveno nego v medicini in kirurgiji, ki obsega teoretični pouk in klinično usposabljanje.

1.5 Kako diplomirati na Zdravstveni fakulteti

Za dokončanje študija morate študenti opraviti vse obveznosti študijskega programa pri vseh obveznih in izbirnih predmetih, ki ste jih vpisali, ter zbrati skupno 180 kreditnih točk. Največ 30 kreditnih točk lahko prenesete iz kateregakoli programa s področja babištva, ki se izvaja na univerzi v Evropski uniji, saj študenti med študijem babištva lahko opravite največ 12 mesecev študijske in/ali praktične izmenjave Erasmus+.

Zadnji oziroma zaključni predmet je Diplomsko delo, vredno 12 kreditnih točk. Predmet vključuje med drugim opravljanje praktičnega diplomskega izpita v kliničnem okolju in izdelavo individualnega pisnega diplomskega dela. To študenti pripravite pod mentorstvom izbranega visokošolskega učitelja, ki vam pomaga opredeliti raziskovalni problem in pripraviti dispozicijo ter vas tudi sicer usmerja pri samostojnem raziskovalnem delu.

1.6 Možna področja zaposlitve diplomirane babice

Diplomirane babice lahko po zaključku študija, vpisu v register in pridobitvi licence izvajalca v dejavnosti zdravstvene in babiške nege samostojno delujete in opravljate dejavnosti na področju ginekologije in reproduktivnega zdravja, pri čemer obravnavate nosečnost, porod in poporodno obdobje. Poleg žensk obravnavate novorojenčke in dojenčke ter nudite svetovanje in pomoč pri dojenju ter oporo celotni družini. Skrbite za promocijo zdravja, svetujete pri načrtovanju družine in opravljate zdravstvenovzgojno delo.

Diplomantke Oddelka za babištvo Zdravstvene fakultete Univerze v Ljubljani se izkažete kot sočutne, spretno in empatične babice ter ste pripravljene na svojo poklicno pot. Upošteвате vrednote in načela, ki ste jih pridobili med študijem, ter pomembno prispevate h kakovostni babiški obravnavi na vseh ravneh zdravstvene oskrbe žensk, novorojenčkov in družin.

PRIJAVA TEME DIPLOMSKEGA DELA IN DISPOZICIJE

Dobro diplomsko delo lahko pomembno prispeva k znanosti in specifičnemu znanju na področju babištva.

Diplomska dela so pogosto temelj nadaljnjih raziskav in tudi objav v znanstvenih revijah, s tem pa se širi znanje v akademski skupnosti. Izdelava diplomskega dela se začne s pripravo kakovostne dispozicije, o čemer bomo pisali v nadaljevanju tega poglavja, še prej pa ponovimo, kaj znanost sploh je in kako jo delimo.

Znánost (latinsko *scientia* – znanje) je dejavnost, ki si prizadeva metodično priti do sistematično izpeljanih, urejenih in dokazljivih spoznanj. **Znanstveno področje** se splošno deli v dve veliki skupini. Prva skupina so **naravoslovne znanosti**, ki proučujejo naravne pojave, vključno z biološkim življenjem. Mednje uvrščamo fiziko, matematiko, biologijo itd. Druga skupina so **družboslovne znanosti**, ki proučujejo obnašanje ljudi in družbe (antropologija, ekonomija, zgodovina, pravo itd.). Obstajajo tudi sorodne discipline, kot sta **inženirstvo** in **medicina**, ki so združene v **interdisciplinarne uporabne znanosti**. Znotraj teh kategorij so specializirana znanstvena področja, ki lahko vključujejo dele drugih znanstvenih disciplin. Med medicinske znanosti bi tako lahko uvrstili, na primer, pediatrijo in farmacijo. Posebna skupina družboslovnih znanosti pa so **humanistične znanosti** in **znanosti o umetnosti**, med katere spadajo filozofija, psihologija, pedagogika, umetnostna zgodovina itd.

Študenti visokošolskega strokovnega študijskega programa Babištvo študij zaključite z diplomskim delom, ki ga pripravite pod mentorstvom izbranega visokošolskega učitelja. Priprava diplomskega dela se začne z raziskovalnim načrtom ter pripravo in prijavo dispozicije, ki je idejni načrt za pripravo diplomskega dela ali zasnova raziskave.

2.1 Raziskovalni načrt in dispozicija

Za izdelavo kakovostne dispozicije in s tem diplomskega dela je potreben konkreten in premišljen raziskovalni načrt. Dispozicija diplomskega dela je torej konkreten načrt raziskave, ki mora vsebovati vse potrebne elemente za njeno izvedbo. Elementi morajo biti med seboj smiselno povezani. Obrazec »Prijave teme - dispozicija« najdete v Spletni učilnici (Spletna učilnica ZF 3.0: prijavite se v spletno mesto (uni-lj.si)), Babištvo 3. letnik, predmet Diplomsko delo. Ključ za vpis v predmet vam posreduje nosilka predmeta Diplomsko delo, Tita Stanek Zidarič.

Osnovni elementi raziskovalnega načrta so:

- **izbira raziskovalnega področja;**
- **izbira mentorja;**
- **oblikovanje naslova in ključne besede** - (delovni) naslov diplomskega dela;
- **opredelitev teoretičnih izhodišč** - analiza stanja (iskanje virov, pregled obstoječe literature);
- **opredelitev raziskovalnega problema** (250-500 besed);
- **opredelitev namena in ciljev raziskave** (do 150 besed);
- **opredelitev raziskovalnega vprašanja in/ali hipoteze** (do 150 besed);

- **izbira metode in raziskovalnega pristopa** (izbira merskih instrumentov) (150-250 besed):
 - a. vzorec oseb,
 - b. opis postopka zbiranja podatkov,
 - c. opis postopka obdelave podatkov;
- **pričakovani rezultati** (150-250 besed);
- **prispevek k znanosti in stroki ter omejitve raziskave;**
- **seznam predvidene literature in virov.**

Vsak element bo podrobneje opisan v nadaljevanju tega poglavja.

Na spletni strani Zdravstvene fakultete UL najdete *Pravilnik o zaključnem delu na prvi in drugi stopnji* [Pravilnik o zaključnem delu na prvi in drugi stopnji študija.pdf \(uni-lj.si\)](#), v katerem so vsa potrebna navodila in usmeritve za pripravo zaključnega dela.

Pravilnik o zaključnem delu na prvi in drugi stopnji

2.2 Raziskovalno področje – kaj vas zanima in kaj raziskovati?

Takoj na začetku izdelave raziskovalnega načrta in dispozicije je treba določiti **raziskovalno področje**. Ko se odločate, katero smer bi želeli raziskovati, si najprej izberite **širše** raziskovalno področje, npr. družboslovje, humanistiko ali naravoslovje, in **ožje** področje, npr. babištvo, psihologijo, pedagogiko, vzgojo in izobraževanje, porodništvo ali ginekologijo, in se nato osredotočite na podpodročje izbrane teme.

Veliko je področij, ki so zanimiva za raziskovanje in proučevanje. Študenti se ob koncu študija pogosto srečajo z izzivi, ker ne vedo, katera področja je smiselno raziskovati. Raziskovanje na področju babištva je široko in spada skoraj izključno v uporabno ali aplikativno znanost, kar pomeni, da so izsledki uporabni v našem vsakdanu. **Babištvo** je interdisciplinarno znanstveno področje, ki vključuje dele drugih znanstvenih disciplin, npr. porodništva, ginekologije, pediatrije, psihologije, pedagogike, andragogike in psihologije, zato je raziskovalnih vprašanj in možnosti resnično veliko. V nadaljevanju je nekaj idej za raziskovanje v babištvu.

- **Klinična vprašanja:** Kakšna je ustrezna babiška obravnava mladoletnih žensk? Kakšna je celostna babiška obravnava?
- **Organizacija dela v babištvu:** Kako organizirati babiško ambulanto? Kako organizirati delo, da zagotovimo celostno babiško obravnavo? Kako oblikovati babiški tim za zagotavljanje možnosti fiziološkega poroda? Kako spodbuditi sodelovanje babiških timov v Sloveniji?
- **Sodelovanje z uporabnicami:** Kako spodbuditi uporabnice, da se seznanijo s potekom nosečnosti, poroda in poporodnega obdobja?
- **Babiške storitve:** Kaj so prednosti in slabosti poroda na domu? Kaj pomeni celostna babiška obravnava? Katere so prednosti babiške obravnave v poporodnem obdobju?
- **Etična vprašanja in vprašanja profesionalizma v babištvu:** S kakšnimi etičnimi problemi se soočamo pri svojem delu? Kakšne smo babice/babičarji kot zdravstveni delavci?

Pred začetkom pisanja **dispozicije** zaključnega dela je pomembno, da si zastavite naslednja vprašanja:

- Katero področje (širše in ožje) vas zanima in o kateri **temi** razmišljate?
- Kdo bi bil primeren **mentor** zaključnega dela?
- Ali je bila podobna **tema** že raziskana?
- Ali ste že opredelili raziskovalni problem?
 - 0 Predlagamo, da pregledate vsaj 10-20 raziskovalnih del (člankov, zaključnih del itd.) o izbrani temi.
 - 0 Predlagamo, da si preberete izvlečke.
 - 0 Predlagamo, da si zapišete hipoteze in raziskovalna vprašanja.
 - 0 Predlagamo, da pregledate ugotovitve in zaključke.
- Ali boste pripravili **teoretično** ali **raziskovalno** zaključno delo?
- Ali boste v empiričnem delu raziskave opravili anketiranje? Če da, kje in na kakšen način boste dobili več kot 100 pravilno izpolnjenih vprašalnikov?
- Ali boste v empiričnem delu raziskave opravili intervjuje? Če da, kje in na kakšen način boste dobili 10-15 (ali več) oseb, s katerimi boste lahko opravili intervju?
- Ali za izvedbo raziskave potrebujete posebno **soglasje**?

*Soglasje izda **Katedra za babištvo** (Zdravstvena fakulteta) ali pa, če je treba, zaprosite za dovoljenje Komisijo za medicinsko etiko. Več informacij o etiki v raziskovanju najdete v poglavju 3.7 Etika raziskovanja.

2.3 Izbira mentorja

Ko izberete raziskovalno področje, sledi izbira mentorja. Lahko ga poiščete in izberete sami. Njegova naloga je, da vas spremlja in usmerja pri pripravi dispozicije in izdelavi diplomskega dela, kar pomeni, da mora imeti izkušnje z izbranim raziskovalnim področjem in se zanimati zanj. Po navadi je mentor visokošolski učitelj z ustrežno habilitacijo, lahko pa je tudi strokovnjak iz prakse, v našem primeru klinični mentor (npr. diplomirana babica ali zdravnik), ki izpolnjuje pogoje za mentorstvo in ima ustrezen habilitacijski naziv visokošolskega učitelja (predavatelj, višji predavatelj, docent, izredni profesor ali redni profesor). Če posamezni strokovnjak nima habilitacijskega naziva, ga lahko izberete za somentorja, za mentorja pa izberete članico Oddelka za babištvo z ustreznim habilitacijskim nazivom.

Mentorju pošljete elektronsko pošto, v kateri mu predstavite temo zaključnega dela in raziskovalni načrt ter ga prosite za srečanje, na katerem se pogovorite o možnostih sodelovanja, časovnici oziroma procesogramu [Procesogram za spremljanje zaključnega dela_26042018.docx \(live.com\)](#) in pogojih dela.

Procesogram

2.4 Oblikovanje naslova in ključne besede

Oblikovanje naslova je kompleksno in zahtevno opravilo, zato najprej oblikujte **delovni naslov zaključnega dela**. Kasneje ga bomo z raziskovanjem in pregledovanjem literature spreminjali, vendar bomo lažje oblikovali končni naslov.

Naslov zaključnega dela naj bo **kratek** in **konkreten** ter naj odraža bistvo teoretične vsebine in empirične raziskave, ki jo boste opravili. Obsega naj 1-2 vrstici, 5-10 besed, do 150 znakov in naj bo napisan v slovenskem jeziku. Napisati je treba tudi točen **angleški prevod** naslova.

Primeri naslovov diplomskega dela so:

- Indukcija in stimulacija poroda kot izraz medikalizacije poroda,
- Model celostne babiške obravnave v Sloveniji,
- Naravni načini sprožitve poroda: pregled literature.

Pomembno! Izogibajte se naslovom v obliki vprašanj ali retoričnih vprašanj, kraticam v naslovu, podnaslovom in uporabi tujk v naslovu itd. V naslovu prav tako ne uporabljamo izrazov, kot so analiza, raziskovanje, pregled, študija in raziskava, saj je npr. analiza nujni sestavni del vsakega diplomskega dela.

Posebno uporaben dokument so Navodila za pripravo pisnih del https://www.zf.uni-lj.si/images/stories/datoteke/Zalozba/Navodila_pisna_dela_3.pdf, v katerih so smernice glede števila besed ali znakov, ki naj jih vsebuje naslov zaključnega dela (s presledki ali brez).

2.5 Opredelitev teoretičnih izhodišč

Teoretična izhodišča so teoretična osnova za razumevanje pojava, ki je tema diplomskega dela. Iz teoretičnih izhodišč nato izhaja natančna opredelitev raziskovalnega problema, iz tega pa namen in cilji raziskave, pri čemer konkretno pokažete in navedete izhodišča v hipotezah ali raziskovalnih vprašanjih. Na osnovi teh se nadalje odločite za raziskovalno metodo in pristop. Ta privede do ideje, kakšen vzorec oseb bo vključen v raziskavo ter kako boste zbirali in obdelali podatke.

**DELOVNI NASLOV MOJEGA
DIPLOMSKEGA DELA:**

Priporočilo: Priporočljivo je, da v celotnem postopku raziskovanja pišete dnevnik, ki ga lahko poimenujete **raziskovalni dnevnik**. Tako lahko **raziskovalni načrt** tudi spreminjate in imate več različic ter si tako zagotovite sledljivost. Poleg zbiranja podatkov je priporočljivo beležiti tudi datume in druge informacije, ki bi utegnile biti zanimive za raziskavo.

V teoretičnih izhodiščih predstavite vsebino in temeljne pojme, ki jih boste proučevali v diplomskem delu, in hkrati opredelite ključne besede.

- Poiščite in preglejte vsaj 15-20 virov, npr. znanstvenih člankov (vsaj tretjina naj bo tujih).
- Teorija mora biti sodobna in vsebovati pregled ožjega znanstvenega področja.
- Uporabite strukturo lijaka. To pomeni, da od splošnega prehajate h konkretnemu, pregledate vire in si vzamete čas za pregled področja, ki vas zanima – poglobljeno preglejte literaturo!

- Povzemajte in navajajte neposredne citate in povzetke drugih avtorjev znanstvenih člankov, knjig, leksikonov itd.
- Teoretična izhodišča pišite in povzemajte iz knjig in drugih znanstvenih monografskih publikacij, prispevkov v zbornikih, poglavij strokovnih knjig, leksikonov, učbenikov ter virov, v katerih so opredelitve in opisi iz vaših ključnih besed. Izluščite najbistvenejše ugotovitve, ki so relevantne za vašo temo.
- Opredelite, kaj je znanega na raziskovalnem področju, kaj pa še ni raziskano, ter nakažite, kaj nameravate raziskovati vi in še ni bilo raziskano oziroma je bila raziskava izvedena na drugačen način, z drugačno metodologijo, na drugačnem vzorcu, v drugačnem časovnem okviru, z drugačnimi vstopnimi kriteriji itd. Nakažite tudi, da je vaša raziskava dodana vrednost in pomemben prispevek k področju babištva za oblikovanje novih veščin, znanj itd. Tako potrdite relevantnost svoje teme.

Pomembno: Pri pisanju teoretičnih izhodišč:

- ne navajajte poljudnih spletnih strani;
- ne uporabljajte dnevnik, tedenskih ali mesečnih časopisov;
- ne uporabljajte internih publikacij Zdravstvene fakultete brez navajanja vira;
- uporabljajte primarne vire (prva uradna objava) - to so dokumenti, ki so objavljeni in vsebujejo podatke, ki so izvirni - npr. knjiga, članek, standard, poglavje v knjigi;
- ne uporabljajte sekundarnih virov (interpretacije, posplošitve, komentarji, podatki iz drugih primarnih virov), razen kadar primarni vir ni dostopen.

2.6 Opredelitev raziskovalnega problema

Raziskovalni problem je temeljni del dispozicije in **najpomembnejši del vaše raziskave**, saj na podlagi tega izdelate načrt za izbiro raziskovalne metode. Pri oblikovanju raziskovalnega problema je nujno poglobljeno pregledati teoretske vire in raziskave. Oblikovanje in predstavitve raziskovalnega problema sta torej ključna.

Raziskovalni problem po navadi opišemo na kratko, v stavku ali dveh, v katerih navedemo namen raziskave, podrobneje pa nato opredelimo posamezne raziskovalne cilje. Te najlažje določimo s pomočjo različnih glagolov, kot so identificirati, raziskati, opisati, razložiti, primerjati, oceniti, evalvirati, (iz)meriti, napovedati in testirati. Kompleksnost raziskovalnega načrta je tako odvisna od izbranih glagolov kot tudi besed, ki nakazujejo potrebo po natančnejših statističnih metodah (razlika, povezanost, vpliv itd.) in jih dodamo proučevanemu pojmu.

Pomembno: Pri oblikovanju raziskovalnega problema se vprašajte »Kaj me osebno zanima?«, in tudi »Kaj je o tej temi že raziskano?« ter kaj je na strokovnem področju »novega, še ne raziskanega«.

Ko izbirate raziskovalni problem, si zastavite ključno vprašanje: »Ali je bila podobna ali enaka raziskava ali diplomsko delo že izvedeno in ali si je že kdo pred mano zastavil podobno vprašanje?« Če je odgovor da, poiščite to raziskavo in preverite:

- Kakšen je bil namen raziskave?
- Katera raziskovalna metoda je bila uporabljena?
- Kaj je bilo ugotovljeno - kateri so bili ključni rezultati?
- Kateri pripomočki so bili uporabljeni?
- Kakšni so predlogi za nadaljnje raziskovanje?

Morda boste med zbiranjem teh informacij ugotovili, da ne bi bilo smiselno še naprej raziskovati tega problema in bi bilo bolje, da si izberete drugega. Morda pa boste odkrili uporabne predloge za nadaljnje raziskovanje, ki lahko postanejo vaš raziskovalni problem.

Pomembno: Jezik pisanja mora biti znanstven, jasen in natančen z uporabo strokovne in znanstvene terminologije. Vedno pišite v prvi osebi ednine, ali še bolje, v prvi osebi množine.

**MOJ OSNUTEK
RAZISKOVALNEGA
PROBLEMA:**

2.7 Opredelitev namena in ciljev raziskave

Opredelitev namena

Namen diplomskega dela kaže, zakaj je to delo pomembno in kako lahko koristi stroki, znanosti, okolju in populaciji oziroma k čemu želite kot študent s tem delom prispevati. Namen diplomskega dela je tesno povezan z utemeljitvijo relevantnosti raziskovalnega problema. Ko opredeljujete namen diplomskega dela, morate odgovoriti na vprašanje: »**Zakaj obravnavate izbrani raziskovalni problem?**«

Namen raziskave ali »kaj smo z raziskavo hoteli doseči«:

- Namen raziskave je bil raziskati, preveriti ...
- Namen raziskave je bil na podlagi analize ... predlagati ...
- Namen raziskave je bil ugotoviti ...

Pri opredelitvi namena (ki je le en) in ciljev (ki jih je lahko več) predlagamo, da upoštevate naslednje:

- namen naj bo napisan tako, da boste iz njega lahko izpeljali pravilne cilje;
- namen naj izhaja iz opredeljenega problema;
- v namenu pojasnite, **KAJ** želite z raziskovalnim delom proučiti in **ZAKAJ**;
- namen naj bo nadrejen ciljem, ki jih boste dosegli z rezultati diplomskega dela;
- namen naj bo zapisan v **eni povedi** in dovolj opredeljen, da boste lahko izpeljali cilje raziskave;
- namen naj bo povezan z vašim pričakovanim prispevkom k stroki oziroma znanosti;
- navedite en namen in več ciljev (3-5 ciljev);
- cilji morajo biti povezani s temo raziskave;
- cilji naj temeljijo na shemi SMART (angl. specific, measurable, achievable, relevant, and time-bound), kar pomeni, da so specifični, merljivi, dosegljivi, ustrezni in časovno omejeni glede na izbrano metodologijo;
- cilje napišite v trdilni obliki.

Pomembno:

- pri pisanju namena se izogibajte uporabi svojilnih zaimkov;
- v namenu ne pišite ciljev;
- v namenu ne navajajte ničesar, kar ni predmet vašega raziskovanja.

Opredelitev raziskovalnih ciljev

Cilji raziskovalne naloge povedo, kaj želite z diplomskim delom **doseči, prikazati, razviti, izdelati**. Cilji so torej rezultat vašega diplomskega dela in morajo biti povezani z **raziskovalnim problemom**. So neločljivo povezani s problemom proučevanja in raziskovanja, ki kaže razliko med trenutnim stanjem, npr. v babištvu, in želenim stanjem.

Cilji morajo biti jasno določeni in natančno opredeljeni tako, da jih je mogoče preveriti in meriti. Raziskovalne cilje pišemo v **nedoločniku**. Svetujemo vam, da jih zaradi preglednosti napišete v obliki seznama.

Za opredelitev ciljev uporabljamo glagole, kot so proučiti, ugotoviti, izračunati, izmeriti, ovrednotiti, podati, oblikovati, oceniti in raziskati možnosti. Pri tem se sklicujemo na pogo-
stost, razlike, povezanost itd., izogibamo pa se uporabi besede vpliv, ki nakazuje izvedbo eksperimenta!

Primeri ciljev diplomskega dela:

- Opredeliti dejavnike zadovoljstva s porodno izkušnjo pri prvorodkah.
- Proučiti spolno funkcijo pri ženskah po porodu.
- Ovrednotiti uspešnost dojenja pri mnogorodkah.

2.8 Opredelitev raziskovalnih vprašanj in/ali hipotez

V empiričnem delu lahko uporabite kvalitativno raziskovalno metodo (intervju, opazovanje in metode dnevnika), kvantitativno raziskovalno metodo (anke-
to) in kombinacijo obeh metod. Na podlagi namena in ciljev raziskave oblikujete posamezna raziskovalna vprašanja oziroma hipoteze. Načeloma velja, da hipoteze uporabljamo pri kvantitativnem raziskovanju, raziskovalna vprašanja pa pri kvalitativnem raziskovanju.

Pri odločanju med raziskovalnim vprašanjem in hipotezo upoštevamo tudi, da je hipoteza zahtevnejša, postavljanje raziskovalnega vprašanja pa enostavnejše in razmeroma nezavezujoče. Naše raziskovalno vprašanje je namreč v zadnji fazi lahko zgolj »Zanima nas, kako skupina oseb X občuti problem Y«. Predvsem pa je za hipotezo v fazi dokazovanja in utemeljevanja pogosto potrebnega veliko več znanja, izkušenj in empiričnega dela, morda tudi stroškov. Razliko med raziskovalnim vprašanjem in hipotezo lahko vidite pri spodnjem primeru:

Raziskovalno vprašanje: *Kako starost zaposlenih vpliva na produktivnost dela v porodnišnici?*

Hipoteze:

- *Obstaja statistično pomembna pozitivna povezanost med starostjo zaposlenih in manjšo produktivnostjo pri delu v porodnišnici.*
- *Med starostjo zaposlenih in njihovo produktivnostjo ni statistično pomembne povezave.*

**MOJ OSNUTEK NAMENA
IN CILJEV:**

Hipotezo lahko npr. oblikujete, kadar na podlagi pregleda literature predvidevate, kakšni naj bi bili rezultati raziskave, npr. »*Starost prvorodk je višja v mestih kot na podeželju*«.

Raziskovalno vprašanje pa lahko npr. postavite, kadar ne predvidevate, kakšni naj bi bili rezultati, npr. »*Ali obstaja razlika med starostjo prvorodk v mestih in na podeželju?*«

Več o hipotezah

Raziskovalne hipoteze so predvidevanja ugotovitev in morajo biti zastavljene tako, da jih je mogoče preveriti. **Hipoteza mora biti preverljiva, kar pomeni, da jo lahko potrdimo ali ovržemo z eno od znanstvenoraziskovalnih metod** (npr. eksperiment, opazovanje, analiza zbranih podatkov, zbiranje podatkov z anketnim vprašalnikom).

S postavitvijo hipoteze oz. raziskovalnega vprašanja načrtamo rdečo nit celotne raziskave diplomskega dela, zato mora biti enostavno in jasno napisana. Na podlagi (delovne) hipoteze oz. (delovnega) raziskovalnega vprašanja izdelamo okvirno kazalo, s katerim določimo strukturo naloge in zajamemo širino tematike. Raziskovalne hipoteze oblikujemo deduktivno (na podlagi proučitve virov) ali induktivno (na podlagi poznavanja problema v praksi). Hipoteze so lahko deskriptivne (opisujemo stanje) ali kavzalne (iščemo vzročno-posledične zveze). Koliko hipotez bo zastavljenih v raziskovalni nalogi, je odvisno od kompleksnosti raziskovalnega problema.

Običajno hipotezo postavimo v **trdilni obliki**, da nastane trditev, ki je ključni del kvantitativne raziskave. Hipoteza večinoma opredeljuje **razliko, povezanost ali vpliv/odvisnost** med dvema ali več spremenljivkami. Mora biti **enodimenzionalna**, torej vsebuje le eno trditev, ki jo lahko kasneje potrdimo ali ovržemo.

Poleg tega naj hipoteze ustrezajo naslednjim kriterijem:

- hipoteza naj bo logična, eksplicitna, specifična in konkretna;
- hipoteza naj bo povezana z raziskovalnim problemom;
- hipoteza naj ima zelo jasno dodano vrednost;
- hipoteza naj bo oblikovana kot natančna in zaokrožena trditev;
- hipoteza naj bo preverljiva, da jo s statističnimi metodami lahko preverimo in nato potrdimo ali zavrnemo;
- hipoteza naj bo usklajena z drugimi hipotezami, ki se preverjajo.

Primeri hipotez:

- Sladkorna bolezen v nosečnosti povzroči spremembo življenjskega sloga ženske.
- Diplomirane babice so bolj empatične kot diplomirane medicinske sestre.
- Obstaja statistično pomembna razlika med prvorodkami in mnogorodkami v pogostosti obiskovanja predporodne telesne vadbe.
- Obstaja statistično pomembna povezanost med kajenjem v nosečnosti in IUGR ploda.

Preprosti koraki do dobro postavljene hipoteze

Postavite si **raziskovalno vprašanje**.

Oblikovanje hipoteze se praviloma začne z raziskovalnim vprašanjem, na katero želimo odgovoriti. Vprašanje mora biti usmerjeno, specifično in se mora dati raziskati v okviru omejitev vašega raziskovalnega načrta.

Primer raziskovalnega vprašanja: »Ali so tiste diplomirane babice, ki so s svojim delovnim mestom manj zadovoljne, pogosteje odsotne z dela zaradi bolniških odsotnosti?«

Pregled literature – teoretičnih in/ali empiričnih ugotovitev prejšnjih raziskav

Začetni odgovor na raziskovalno vprašanje temelji na že znanih dejstvih o raziskovalni temi. Teorije in predhodno opravljene študije nam bodo pomagale oblikovati ustrezne predpostavke o tem, kakšen bo odgovor na zastavljeno raziskovalno vprašanje. Sestavimo pojmovni okvir, s katerim bomo opredelili, katere spremenljivke bomo proučevali in kakšni so odnosi med njimi.

Oblikujte hipotezo in jo zapišite na različne načine.

Hipotezo zapišimo kot odgovor na zastavljeno raziskovalno vprašanje, in sicer tako, da je končna hipoteza čim bolj jasna in jedrnata poved.

Primer hipoteze: »Manjše zadovoljstvo z delovnim mestom vpliva na pogostejšo odsotnost z dela zaradi bolezni med diplomiranimi babicami.«

Predvidite način preverjanja svoje hipoteze.

Hipoteza mora biti konkretna in preverljiva oz. merljiva. Vsaka hipoteza bi morala vsebovati opredelitev naslednjih elementov:

- način merjenja odvisne in neodvisne spremenljivke (odvisna spremenljivka v primeru je zadovoljstvo z delovnim mestom, neodvisna pa bolniška odsotnost);
- opredelitev skupine, ki jo proučujete (v primeru so proučevana skupina diplomirane babice);
- predvideni izid poskusa ali analize (manjše zadovoljstvo je povezano z več bolniške odsotnosti).

Razmislite o najustreznejšem načinu formulacije hipoteze.

Odnos med spremenljivkama v hipotezi lahko zapišemo na več načinov. Eden, ki smo ga že predstavili, je enostavna in jasna opredelitev vpliva neodvisne spremenljivke na odvisno.

Primer hipoteze: *Če študent prvega letnika začne redno obiskovati več predavanj, se bodo ocene na izpitih izboljšale.*

V akademskih raziskavah so hipoteze pogosteje izražene v smislu korelacij (povezanosti) ali učinkov, pri čemer je neposredno navedeno predvideno razmerje med spremenljivkami.

Primer hipoteze: *Število obiskanih predavanj pri študentih prvega letnika je pozitivno povezano z višjo oceno na izpitu.*

Če primerjate dve skupini, pa lahko izpeljete hipotezo tako, da je jasno razvidno, kakšno razliko pričakujete med njima.

Primer hipoteze: *Obstaja statistično pomembna razlika v višini ocene med študenti, ki so se udeležili večine predavanj, in študenti, ki so se udeležili le nekaj predavanj.*

Kaj je ničelna hipoteza

Če želimo preveriti, ali smo hipotezo ustrezno zapisali, lahko zapišemo tudi ničelno hipotezo. Ta je predpostavka, da med raziskovanimi spremenljivkami ni nobenega odnosa. V statistiki je ničelna hipoteza zapisana kot H_0 , alternativna hipoteza pa kot H_1 .

H_0 : Nezadovoljstvo z delovnim mestom ne vpliva na pogostost bolniških odsotnosti.

H_1 : Nezadovoljstvo diplomiranih babic z delovnim mestom negativno vpliva na pogostost bolniških odsotnosti.

Več o raziskovalnih vprašanjih

Raziskovalna vprašanja so vprašanja, ki bodo usmerjala raziskavo in privedla k razrešitvi določenega raziskovalnega problema. Raziskovalna vprašanja lahko opredeljujejo stanje, pojasnjujejo ali rešujejo raziskovalni problem. Z njimi se vprašamo, kaj nas na področju, ki ga želimo raziskati, zanima in kaj je bistvo problema, na katerega želimo z raziskovanjem odgovoriti.

V raziskovalni nalogi s pregledom literature običajno postavimo eno do dve temeljni raziskovalni vprašanji. Sprašujemo se po vidikih izkušenj, doživljanj, opredelitev, osmišljanj, potreb itd.

Primer:

- *Kako ženske z izkušnjo psihosocialne stiske opredeljujejo kakovost pomoči, ki so jo prejele od babiškega tima?*
- *Kako neplodne ženske doživljajo spolnost s partnerjem?*
- *Kdaj ženske iščejo pomoč pri dojenju?*

Ko oblikujemo raziskovalna vprašanja, se moramo zavedati, da:

- so raziskovalna vprašanja odprtega tipa, torej nanje ne moremo odgovoriti z da/ne;
- raziskovalna vprašanja izhajajo iz raziskovalnih ciljev;
- raziskovalna vprašanja po navadi začnemo s K-vprašalnicami: **kateri, kako, kdaj, kje, kdo, na kakšen način** itd., ki sprašujejo po našem raziskovalnem zanimanju, opredeljenem v raziskovalnih ciljih;
- raziskovalna vprašanja začnemo tudi s: **Kaj...? Kako ...? Zakaj? Kateri/Katera?**;
- so raziskovalna vprašanja običajno zapisana v **tretji osebi množine**;
- se odsvetuje uporaba besed: **vzrok, vpliv, odnos, povezanost ...**;
- se svetuje uporaba besed: **razumeti, identificirati, prepoznati, opisati, izkušnje, opisati ...**;
- je dovolj postaviti **3–5** raziskovalnih vprašanj.

Pomembno: Raziskovalno vprašanje naj bo:

- JASNO - razumljivo napisano;
- OSREDOTOČENO NA BISTVO predvidenega raziskovanja;
- JEDRNATO - napisano v čim krajši možni obliki;
- IZČRPNO - zajeti mora vse, kar bomo proučevali;
- ODPRTEGA TIPA - nanj ni mogoče odgovoriti s preprostim odgovorom da/ne;
- PREVERLJIVO - ga je mogoče preveriti z znanstvenoraziskovalnim delom.

Glejte tudi poglavje 3.6 Raziskovalna vprašanja in hipoteze.

MOJ OSNUTEK RAZISKOVALNIH VPRAŠANJ IN/ALI HIPOTEZ:

2.9 Izbira metod in tehnike zbiranja podatkov ter raziskovalnega pristopa (izbira merskih instrumentov)

Pri raziskovanju uporabimo različne metode in tehnike zbiranja podatkov.

Metode zbiranja podatkov so:

- deskriptivna metoda,
- kavzalno-eksperimentalna metoda,
- kavzalno-eksperimentalna metoda.

Tehnike zbiranja podatkov pa delimo na:

- **kvantitativne tehnike:** anketa z vprašanji zaprtega tipa, standardizirani intervju z vprašanji zaprtega tipa, strukturirano opazovanje, ocenjevalne lestvice, lestvice stališč, preizkusi znanja, strukturirana analiza dokumentov;
- **kvalitativne tehnike:** anketa z vprašanji odprtega tipa, nestandardizirani intervju, nestrukturirano opazovanje, metoda kritičnega dogodka, kvalitativna analiza dokumentov, fenomenološka analiza vsebine v funkciji ugotavljanja pomena oz. smisla sporočila.

Več o tej temi najdete v poglavju 3. Izdelava diplomskega dela.

2.10 Pričakovani rezultati in prispevek k znanosti in stroki ter omejitve raziskave

Prispevek vaše raziskave k znanosti navedite v teoretičnem in empiričnem delu diplomskega dela, in sicer opredelite, kako bi rezultati lahko učinkovali na populacijo ali vzorec, ki je bil vključen v raziskavo, npr. ženske v reproduktivnem obdobju, žalujoči starši, bodoči starši ... Če je to mogoče, ločeno opredelite znanstveni prispevek in aplikativni (strokovni) prispevek raziskave oziroma diplomskega dela. Glejte tudi poglavje 3.8 Prispevek k stroki in znanosti.

2.11 Seznam predvidene literature in virov

Velja splošno pravilo: vse, kar v besedilu ni avtorsko delo, je treba označiti kot citat oz. s sklicem na primernem mestu v besedilu, ne glede na vir (internet, knjiga, revija, zbornik, časopis itd.). To velja tako za neposredne navedke (citiranje) kot tudi za navajanje idej in ugotovitev drugih avtorjev z lastnimi besedami (povzemanje). Neoznačeno oz. neustrezno označeno povzemanje ali citiranje velja za plagiatorstvo, ki je zakonsko prepovedano oz.

kaznivo. Za zaključna dela Zdravstvene fakultete uporabljamo citatni slog APA 7 (American Psychological Association), 7. izdaja iz leta 2020.

- Primer navedbe avtorstva v besedilu, ki mu sledi avtorjeva razlaga:

Novak (2023) trdi, da je kontinuirana babiška obravnava najboljša, ker ...

- Primer navedbe avtorstva, pri kateri je povzetek celoten odstavek:

Kontinuirana babiška obravnava je model oskrbe, pri katerem poznana ali zaupanja vredna babica ali manjša skupina babic podpira žensko od začetka nosečnosti, skozi porod in vse do konca puerperija (Novak, 2023).

V seznamu literature navedemo le tisto literaturo, ki smo jo uporabili v delu. Za urejanje sklicev si lahko pomagamo različnimi spletnimi orodji, npr. z orodjem Mendeley (Mendeley - Reference Management Software), ki si ga lahko namestimo in z njim organiziramo svoje raziskovalno delo.

Mendeley

2.12 Povzetek

Povzetek naj obsega do 350 besed. Napišite ga v prihodnjiku (ker gre za dispozicijo, ki je načrt raziskave, medtem ko mora biti v diplomskem delu povzetek napisan v pretekliku, ker povzema že opravljeno delo) in v njem **ne navajajte literature**.

Predlogi za sestavo povzetka:

- Delo (se) bo ukvarjalo z/obravnavalo ...
- Pri tem bo izhajalo iz teoretičnih izhodišč ... a, b, c
- Namen empiričnega dela bo preveriti, ali ...
- Uporabljen bo vprašalnik ... xxx na vzorcu xxx oseb
- Podatki bodo analizirani z metodo ...
- Pomen pričakovanih ugotovitev bo ...
- Ključnih besed naj bo približno 5; navajajo se od splošnim h konkretnjšim.

3 IZDELAVA DIPLOMSKEGA DELA

Raziskovanje v babištvu je bistveno za raziskovalce, praktike, študente in pedagoge, ki so dejavni na področju babištva ter iščejo smernice in reference za svoje delo.

Raziskave na področju babištva imajo pomembno vlogo tudi pri izpolnjevanju splošnih ciljev zdravstvenega varstva na področju varnosti, zadovoljstva uporabnikov in nizkih stroškov. Raziskovanje v babištvu je pomembno za razvoj politik in modelov dobrih praks, študij primerov in drugih empirično podprtih dokazov, ki veliko prispevajo k razvoju stroke, saj krepi sposobnost kritične presoje obstoječega znanja, praks, konceptov in predpostavk v stroki babištva.

Vloga diplomiranih babic kot nosilk babiške nege ter njihova avtonomnost v dejavnosti babištva se na podlagi evropskih direktiv upoštevata tudi pri opredelitvi poklicnih kompetenc, opredeljenih v seznamu poklicev, ki je bil sprejet skupaj z Odredbo o seznamu poklicev v zdravstveni dejavnosti (Uradni list RS, št. 4/14), v skladu s katerimi je diplomirana babica usposobljen/a za številne dejavnosti in naloge. **Za zagotavljanje kakovostnega delovanja babice je potrebno tudi, da je usposobljena za raziskovanje lastne prakse, pri čemer strokovna podpora pri raziskovanju v babištvu pomembno vpliva na kakovost raziskav.**

Reševanje praktičnih primerov je povezano tako z uporabo različnih dokumentov in virov znanja kot tudi z uporabo različnih podatkov, ki so na voljo. Za delo babice je potrebno znanje o medicinskih vedah, obenem pa tudi poznavanje zakonitosti medosebnih odnosov in družbe. Rojstvo novega družinskega člana namreč ni zgolj fiziološki proces, temveč vpliva tudi na psihosocialne odnose v družini in širše družbeno okolje. Zato samo medicinsko znanje ni dovolj. Babica pri izvajanju babiške nege pristopa k ženski in njeni družini celostno. Upošteva fizične, psihične, socialne in duhovne potrebe ženske ter je njihova zaupnica in zagovornica. Spoštuje pravico ženske do izbire in odločanja. Dolžna je izvajati kakovostno in varno babiško nego, utemeljeno na raziskavah, za kar je moralno, etično, strokovno in pravno odgovorna. Deluje zdravstvenovzgojno in promovira zdravje. Prizadeva si za vseživljenjsko učenje, poglobljanje strokovnega znanja in raziskovalno delo. Ob navedenem pa je treba upoštevati tudi, da se vloga babic s pred-, ob- in poporodnega varstva širi tudi na preventivno dejavnost v obdobju načrtovanja družine.

Glede na zapisano lahko strnemo, da so osnovna področja raziskovanja babištva in babiške prakse tudi interdisciplinarna. Raziskovanje v babištvu temelji na kvantitativnem, kvalitativnem in/ali kombiniranem raziskovalnem pristopu in poleg medicine interdisciplinarno posega tudi na področje humanistike in družboslovja. Usmerjeno je v babištvo, podprto z dokazi, in babiško prakso, ki upošteva izsledke kliničnih raziskav s področja stroke.

3.1 Faze raziskovalnega procesa

Raziskovalni pristop izberete glede na značilnosti zastavljenega raziskovalnega problema, predhodna spoznanja raziskav, teoretična izhodišča in postavljena raziskovalna vprašanja oz. hipoteze. Kakovost in relevantnost podatkov, ki jih pridobite z raziskovanjem v babištvu, sta pomembnejši od same paradigme raziskovanja, ki jo izberete.

Raziskovanje je proces, ki ga sestavlja kar nekaj faz (Tabela 1). Te si praviloma sledijo zaporedno. Včasih se je treba tudi vrniti k predhodnim fazam. Cilj raziskovanja ni samo pridobivanje novega znanja, temveč tudi ustvarjanje novih spoznanj na podlagi že znanega, povezovanje naših rezultatov z rezultati drugih raziskav, pa tudi prenos rezultatov v prakso in obratno. **Proces raziskovalnega dela poteka od raziskovalnega problema in ciljev prek metodologije, metod in tehnik raziskovanja do rezultatov in poročanja o njih.**

Tabela 1: Faze raziskovalnega procesa

Tema in raziskovalni problem proučevanega pojava
Proučitev virov in literature
<p>Načrtovanje raziskave:</p> <ul style="list-style-type: none"> • načrtovanje raziskovalnih metod, • načrtovanje vzorčenja/izbor enot v vzorec (razmislimo o vključitvenih kriterijih), • izbor tehnik zbiranja podatkov, • (okvirno) načrtovanje metod obdelave podatkov.
Izdelava ali izbira instrumenta za zbiranje podatkov
Zbiranje podatkov
Obdelava podatkov in interpretacija rezultatov
<p>Poročilo o raziskavi, ki je lahko:</p> <ul style="list-style-type: none"> • seminarska naloga, diplomsko delo, magistrsko delo, članek za objavo, monografija ali druga objava.

V opredelitvi **raziskovalnega problema** napišete kratek in splošen uvod v problematiko in trenutno stanje raziskanosti raziskovalnega problema. Opredelite lahko razloge za raziskovanje ter predstavite najpomembnejša izhodišča in stališča že izvedenih raziskav, tako da je razvidno, kaj želite doseči z raziskovalnim delom. Raziskovalni problem je najpomembnejše izhodišče raziskovalnega dela.

Proučitev virov in literature vključuje proučevanje domače in tuje ustrezne literature o raziskovalnem problemu proučevanega pojava. Obsega samostojen študij področja teme raziskovanja. S pomočjo študija virov in literature spoznate teorijo, prakso in/ali rezultate raziskav o pojavu, ki ga proučujete. Študij virov in literature omogoča boljše razumevanje raziskovalnega problema, kritično usmeritev na teoretično znanje o pojavu, ki ga proučujete, spoznavanje različnih teorij in/ali usmeritev k določeni teoriji o proučevanem pojavu. Omogoča dokončno opredelitev in razčlenitev raziskovalnega problema na cilje, raziskovalna vprašanja ali hipoteze. Ob tem pa že nakazuje možne poti in načine raziskovanja.

Pri raziskovalnem delu vam je lahko v pomoč **izvedbeni načrt raziskave**, s katerim podrobneje določite in zapišete, kako se boste lotili raziskovanja, ga organizirali in izvedli (npr. določite raziskovalne metode in pristope), kje oz. pri kom boste zbirali podatke (npr. kakšen bo vzorec), kako boste pridobili podatke (npr. katere tehnike in instrumente zbiranja podatkov boste uporabili) ter kako boste podatke obdelali (npr. s katerimi statističnimi metodami).

Raziskovalne metode vam pomagajo pri reševanju problemov, raziskovanju in dokazovanju postavljenih hipotez oziroma pri odgovarjanju na postavljena raziskovalna vprašanja. Pri predstavitvi raziskovalnih metod je ključno vprašanje, kako boste dokazali svoje hipoteze in/ali odgovorili na raziskovalna vprašanja. Metode so pot in način tega dokazovanja oz. odgovarjanja. Z opisom raziskovalne metodologije poveste, kako ste raziskovalni problem raziskovali in katere raziskovalne metode in tehnike zbiranja podatkov ste izbrali. Metode, ki jih boste uporabili za obdelavo zbranih podatkov, so odvisne od vrste raziskave in zbranih podatkov (opisni, numerični), pa tudi od načina predstavitve dobljenih rezultatov.

V teoriji se raziskave delijo na kvantitativne in kvalitativne (Tabela 2). Večino dejansko opravljenih raziskav (v babištvo) je težko umestiti le v eno skupino, saj so v njih uporabljene tako kvalitativne kot kvantitativne metode. Vse raziskovalne metode morajo biti objektivne in preverljive.

Tabela 2: Metode zbiranja podatkov

Zbiranje in obdelava podatkov	Kvantitativna paradigma raziskovanja	Kvalitativna paradigma raziskovanja
Tehnika in/ali orodje zbiranja podatkov	<ul style="list-style-type: none"> • vprašalniki • lestvice • ocenjevalni testi • kontrolne liste (za zbiranje kvantitativnih podatkov) • kvantitativni dokumentarni viri ali deli vira (npr. porodni zapisnik) • kvantitativni zapisniki o poteku oz. izvedbi posega/ obravnave itd. 	<ul style="list-style-type: none"> • intervjuji • opazovanje • etnografski zapisi • analiza dokumentacije • raziskovalni dnevniki • študija primera z dokumentacijo • kvalitativni dokumentarni viri ali deli vira (npr. porodni načrt) • kvalitativni zapisniki o poteku oz. izvedbi posega/obravnave itd.
Obdelava podatkov	<ul style="list-style-type: none"> • statistične metode, analize in preizkusi (npr. izračuni povezanosti in razlik ter drugi statistični postopki in preizkusi) 	<ul style="list-style-type: none"> • metode analize vsebine (npr. kvalitativna vsebinska analiza, hermenevtika, analiza diskurza itd.)

V poglavju o metodah dela je treba zapisati postopek in način raziskovanja glede na tip raziskovalnega dela (pregledni tip zaključnega dela, empirični tip zaključenega dela). Če je mogoče, je treba navesti:

- opis in utemeljitev raziskovalnega pristopa ter raziskovalne strategije;
- opis predmeta raziskovanja, populacije, enote opazovanja, vzorca in vzorčenja;
- opis neodvisnih in odvisnih spremenljivk;
- opis metod/tehnik zbiranja podatkov oz. merskega inštrumenta;
- opis izvedbe zbiranja podatkov;
- opis metod/tehnik analize podatkov (uporabljene statistične metode);
- opis morebitne izvedbe pilotne študije;
- veljavnost, zanesljivost, občutljivost, objektivnost, ponovljivost, sistematičnost;
- opis dostopa do podatkov in morebitnih pridobljenih dovoljenj ustreznih institucij;
- morebitno soglasje Komisije RS za medicinsko etiko (številka mnenja).

Pregledni tip zaključnega dela temelji na kritičnem pregledu relevantne znanstvene in strokovne literature. Če izberete pregledni tip diplomskega dela, za osrednji (metodološki) del pregledate različne bibliografske podatkovne baze glede na kriterije za izbor po ključnih besedah, povezanih z Boolovimi operatorji AND/OR/NOT (Tabela 3).

Tabela 3: Iskanje literature z uporabo Boolovih operatorjev

Primer uporabe Boolovega operatorja OR	Primer uporabe Boolovih operatorjev OR, AND
(woman OR client OR customer) (pregnancy OR »antenatal care« OR parenthood OR birth)	(woman OR client OR customer) AND (pregnancy OR »antenatal care« OR parenthood OR birth)

Opreliti morate tudi vključitvene in/ali izključitvene kriterije, ki so povezani s populacijo oz. vzorcem/tematiko, vrsto raziskave in izidom/odgovorom na raziskovalno vprašanje (Tabela 4).

Tabela 4: Primer prikaza iskalne strategije

Podatkovne baze	PubMed, CINAHL, Cochrane Library, Science Direct in Web of Sciences itd.	
	Vključitveni kriteriji	Izključitveni kriteriji
Populacija/vzorec	Babice	Ostali zdravstveni delavci, pacienti, ožji svojci oz. pomembni drugi ali pa splošna populacija
Obravnavana tematika	Akupresura v babištvu	Ne vključujejo akupresure v babištvu.
Izid	Ocena znanja in uporabe akupresure	Ne proučujejo znanja in uporabe akupresure v babištvu.
Vrste raziskav	Sistematični pregledi oziroma druge vrste preglednih člankov	Študije, ki temeljijo na kvantitativni, kvalitativni in mešani metodologiji, ter duplikati, protokoli, konference, uvodniki in neraziskovalni članki.
OMEJITVE		
Časovni okvir	Zadnjih 10 let	
Jezik	Članki v drugih jezikih razen slovenskem/angleškem	
Vsebina	Literatura, ki ne ustreza vsebini in tematiki	
Dostopnost člankov	Nedostopni (plačljivi) članki	

V POGLAVJU

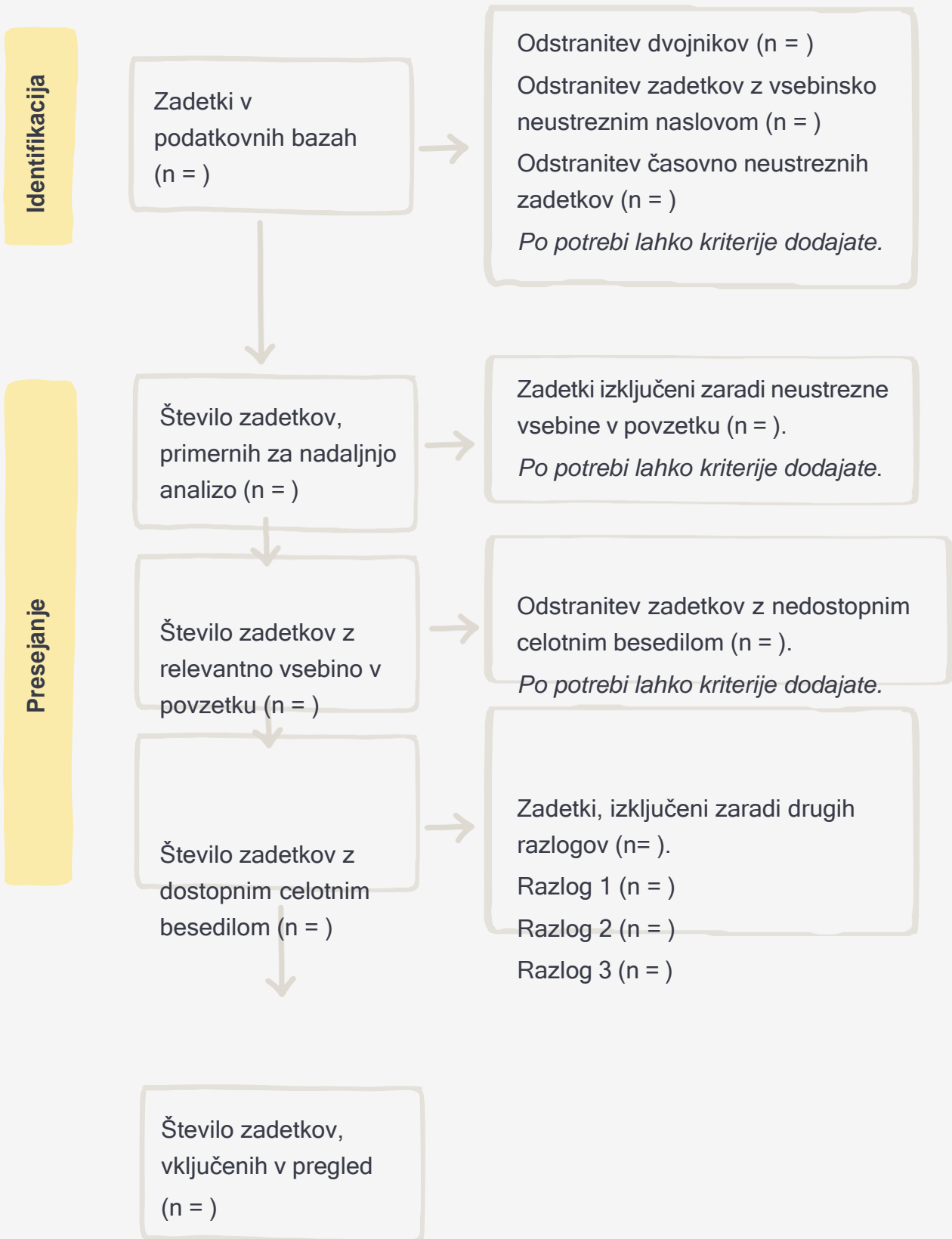
METODA DELA:

- navedete raziskovalni dizajn pregleda literature z namenom in ciljem raziskovanja (s pregledom literature običajno postavite eno do dve raziskovalni vprašanji, ki usmerjata pregled literature in vaš cilj pregleda literature);
- predstavite način iskanja in analiziranja strokovne in znanstvene literature s področja, ki ga boste raziskovali (navedete ključne besede v jezikih, v katerih ste iskali literaturo, bibliografske podatkovne baze, vrste dokumentov, ki ste jih ocenili kot ustrezne, ter morebitne vključitvene in izključitvene kriterije za izbor literature in virov (npr. časovni okvir objave, jezik, v katerem je besedilo dostopno), v nadaljevanju pa navedete število dobljenih zadetkov, ki ste jih pregledali, ter vključitvene in izključitvene kriterije za uvrstitev zadetka za pregled v polnem besedilu);
- podatke vnesete v diagram PRISMA, v katerem navedete: število dobljenih zadetkov, število pregledanih raziskav in število izbranih zadetkov, ki jih je vključeval vaš pregled literature.

Diagram PRISMA (Diagram 1) tako prikazuje pretok informacij v različnih fazah sistematičnega pregleda literature in virov ter kaže število ugotovljenih, vključenih in izključenih zapisov ter razloge za izključitev.

Diagram 1: Diagram PRISMA, ki ga uporabljamo za identifikacijo literature in virov.

Identifikacija pregleda literature in virov – primer diagrama PRISMA

Pridobljeno literaturo, ki jo boste za pregledno diplomsko delo uporabili pri sistematičnem pregledu literature, je treba kritično oceniti glede na kakovost, tako da se vsakemu viru pripiše raven. Višji kot je nivo, bolj kakovosten je vir. Literaturo preverjamo po hierarhiji dokazov. Podrobneje jih predstavljamo v Tabeli 5.

Tabela 5: Hierarhija dokazov

V tabeli 6 je primer prikaza podatkov o pregledu literature in virov glede na izbrane kriterije pregleda.

Tabela 6: Pregled literature in virov glede na izbrane kriterije

Vir	Raziskovalna metodologija in metoda	Cilj in namen raziskave	Vzorec	Glavni rezultati/ ugotovitve	Hierarhija dokazov
<i>Navedemo avtorje, letnico in državo objave.</i>	<i>Navedemo tipologijo (npr. strokovni članek, randomizirana klinična raziskava, kvalitativna raziskava).</i>	<i>Navedemo cilj/namen raziskave (npr. opredeliti, kako študenti zaznavajo medosebne odnose).</i>	<i>Npr. n = 150 žensk po porodu</i>	<i>Navedemo rezultate in ugotovitve raziskave, povezane z našim raziskovalnim problemom.</i>	<i>Navedemo številčno hierarhijo dokazov glede na Preglednico x (npr. 4, kar pomeni, da je raziskava uvrščena v Nivo 4).</i>

Empirični tip zaključnega dela lahko temelji na kvalitativnem, kvantitativnem ali kombiniranem raziskovalnem pristopu. Izhaja iz empirično zbranih podatkov, ki jih pridobite iz različnih instrumentov oz. raziskovalnih orodij (npr. vprašalnika, povezanega z anketo, delno strukturiranega vprašalnika za intervju, povezanega z intervjujem, obdelave podatkovne baze). Te podatke (statistično) analizirate ter na podlagi izbrane kvantitativne, kvalitativne ali kombinirane obdelave podatkov izpeljete sintezo rezultatov.

Pri raziskovanju je pomembno, da veste, katere vrste podatkov želite pridobiti glede na postavljena raziskovalna vprašanja in hipoteze, saj je od vrste podatkov, raziskovalnih vprašanj ali hipotez odvisna **izdelava ali izbira že izdelanega instrumenta za zbiranje podatkov**. Za že izdelane instrumente je po navadi treba pridobiti dovoljenje za uporabo ter v raziskovalnem delu navesti podatke o avtorju oz. avtorjih. Instrument je lahko vprašalnik ali kako drugo orodje, pripomoček, predloga, protokol ali priprava, s katero nameravate zbrati podatke. Z njim pridobite podatke, s katerimi lahko odgovorite na raziskovalna vprašanja oz. postavljene hipoteze. Instrument mora vključevati toliko vprašanj oz. spremenljivk, da lahko z njimi odgovorite na zastavljena raziskovalna vprašanja oz. hipoteze. Že izdelane instrumente lahko po potrebi prilagodite potrebam svoje raziskave. Pri tem morate paziti, da ostanejo zanesljivi in veljavni.

Pri raziskovalnem delu vnaprej predvidite način **zbiranja in obdelave podatkov**. Glede zbiranja podatkov se odločite, kdaj, kje in kako jih boste zbirali, pa tudi, kako pogosto, če jih

boste zbirali večkrat. Če boste uporabili vprašalnik, je treba razmisliti tudi, kdo bodo vaši izpraševanci, kolikšen odziv želite in ali boste imeli pri izboru vzorca kak vključitveni kriterij, kot je starost, čas po porodu ali mesto zaposlitve. Vse navedeno prav tako vpliva na veljavnost zbranih podatkov. Načrtovanje obdelave in sama obdelava podatkov sta odvisna od vrste raziskave in zbranih podatkov, npr. od tega, ali so ti številčni ali opisni. Če so zbrani podatki številčni, pri obdelavi podatkov uporabite statistične metode, analize in preizkuse, npr. izračune povezanosti in razlik, odvisno od narave in števila spremenljivk, ki jih proučujete. Sem spadajo tudi mere srednjih vrednosti (npr. izračuni povprečnih vrednosti) in razpršenosti ter frekvenčna distribucija podatkov z navedbo frekvenc in odstotkov. Če so zbrani podatki opisni, pa uporabite metode za obdelavo podatkov, ki so primerne za (kvalitativno) analizo vsebine (glej tudi podpoglavje 3.2 *Kvalitativni raziskovalni pristop*).

Pri **analizi in interpretaciji rezultatov se osredotočate** na to, kje so bile večje in pomembnejše razlike ali povezave, kje manjše, pri katerih rezultatih se je pojavilo odstopanje. Pri interpretaciji rezultatov, povezanih z različnimi preizkusi, ki ne temeljijo na referenčni statistiki, je treba upoštevati, da so ti vaš vzorec. Interpretacija rezultatov je nadgradnja njihove analize. Z njo lahko primerjate in ovrednotite rezultate, pri čemer se osredotočate na svoj raziskovalni problem, raziskovalna vprašanja oz. hipoteze.

Razprava je nadgradnja interpretacije rezultatov in vključuje. Ta vključuje:

- ovrednotenje rezultatov glede na postavljena raziskovalna vprašanja ali hipoteze;
- ovrednotenje rezultatov glede na praktični namen, pomen oz. uporabo v stroki;
- prispevek raziskave k razvoju teorije ali prakse na področju babištva in/ali njej sorodnih disciplin;
- kritično ovrednotenje rezultatov glede na predhodno povzeta in predstavljena teoretična izhodišča o proučevanem pojavu;
- kritično ovrednotenje rezultatov glede na izsledke in rezultate drugih študij in raziskav o proučevanem pojavu;
- primerjanje, argumentiranje, kritično povezovanje in pojasnjevanje teorij, odnosov, formulacij in relacij o raziskovalnem problemu, tudi z vidika pomena za razvoj stroke;
- primerjanje in povezovanje znanih dejstev z novimi, ki so pomembna za razvoj stroke;
- po potrebi tudi pregledno združitve spoznanj in ugotovitev.

Razprava je vrhunec znanja in razmišljanja, s katerim pokažete kritičnost ter sposobnost primerjanja in povezovanja znanih dejstev z novimi. Z njo prikažete poglobljen razmislek o svojih in tujih rezultatih ter ocenite vrednost in pomen lastnih ugotovitev v primerjavi s tistimi iz literature. Več o razpravi najdete v Navodilih za pripravo pisnih del na Zdravstveni fakulteti Univerze v Ljubljani.

Navodila za pripravo pisnih del

Poročilo o raziskavi je lahko seminarska naloga, diplomsko delo, magistrsko delo, doktorsko delo, članek za objavo, strokovna monografija, učbenik ali kakšna druga vrsta objave. Za vsako vrsto objave posebej je treba upoštevati navodila za pripravo in pisanje posameznega pisnega dela. Študenti babištva pri pripravi diplomskega dela in seminarskih nalog upoštevajte *Navodila za pripravo pisnih del na Zdravstveni fakulteti Univerze v Ljubljani*. Pri pisanju morate biti pozorni tudi na vsebinsko strukturo poglavij in podpoglavij, pri čemer upoštevajte vsa tehnična in oblikovna navodila za pripravo objave, ki vključuje tudi sprotno in končno navajanje literature in virov.

3.2 Kvantitativni raziskovalni pristop

Kvantitativno raziskovanje je razlaganje pojavov z zbiranjem številčnih podatkov, ki jih analiziramo s statističnimi metodami. Za kvantitativno raziskovanje veljajo faze raziskovalnega procesa in metode zbiranja podatkov, ki smo jih podrobneje predstavili v Tabeli 1 in Tabeli 2 (glej poglavje 3.1 Faze raziskovalnega procesa).

Raziskovalec si zastavi specifično raziskovalno vprašanje oz. določen vidik pojava, za katerega zbere vzorec numeričnih podatkov. Podatke, pridobljene na vzorcu, statistično analizira in tako dobi rezultate. Ni nujno, da so vsi zbrani podatki za kvantitativno raziskavo vedno od začetka samo številčne narave (ljudje v anketah odgovarjajo npr. povsem se strinjam, se strinjam, deloma se strinjam deloma se ne strinjam, ne strinjam se, sploh ne strinjam). Tem podatkom številčne vrednosti naknadno določimo (jih prevedemo v številčne vrednosti) šele pred analizo ali med njo.

Kvantitativno raziskovanje izhaja iz domneve, da obstajajo v realnosti objektivne zakonitosti tudi v obliki vzročno-posledičnih zvez/relacij, ki jih je mogoče odkrivati, razložiti, napovedovati, spremljati in nadzorovati.

Načrt kvantitativne raziskave oblikujete na podlagi teoretičnih izhodišč v skladu z razvojem stroke in dosedanjih raziskav. Pri tem vas vodijo raziskovalna vprašanja oz. hipoteze. Prednosti kvantitativnega raziskovanja so objektivnost, zanesljivost in veljavnost ter natančnost in občutljivost postopkov, s katerimi testirate hipoteze oz. odgovarjate na postavljena raziskovalna vprašanja.

Pri **obdelavi podatkov** uporabljate statistične metode, analize in preizkuse (Preglednica 2), kamor spadajo tudi mere srednjih vrednosti in razpršenosti ter frekvenčna distribucija podatkov, izražena s številom (frekvenco) in deležem (odstotkom).

Statistične metode so glede na število spremenljivk, ki jih hkrati analizirate, lahko univariatne (ko proučujete le eno spremenljivko, npr. z mero srednjih vrednosti), bivariatne (ko proučujete povezanost, odnose ali razlike med dvema spremenljivkama, npr. s korelacijskimi koeficienti) in multivariatne (ko proučujete povezanost, odnose ali razlike med tremi ali več spremenljivkami, npr. s faktorsko analizo).

3.3 Kvalitativni raziskovalni pristop

Kvalitativni raziskovalni pristop je pretežno induktiven, konstruktivističen in interpretativen. Kvalitativne raziskave so tiste, ki temeljijo na izkustvenem gradivu, opisih ali pripovedih. Težijo k celostnemu in poglobljenemu proučevanju pojavov in specifičnih situacij v konkretnem okolju. To gradivo je obdelano in analizirano besedno, brez statističnih postopkov. Za kvalitativno raziskovanje veljajo faze raziskovalnega procesa in metode zbiranja podatkov, ki smo jih podrobneje predstavili v Tabeli 1 in Tabeli 2 (glej poglavje 3.1 Faze raziskovalnega procesa).

Za kvalitativno raziskovanje je značilen **prilagodljiv in refleksiven raziskovalni načrt**, ki nastaja med raziskavo. Takšno raziskovanje imenujemo tudi sekvenčno raziskovanje. Poteka po analogiji kratkih, zaporednih raziskovalnih faz, od oblikovanja in opredelitve raziskovalnega problema, zbiranja in analize gradiva, ponovne ubeseditve problema ali ubeseditve novega problema, ponovnega zbiranja gradiva z analizo gradiva itn. Pri vsakem naslednjem koraku se vračamo in preverjamo vse predhodno postavljene ugotovitve ali delne ugotovitve. Rezultati sprotne analize sprožajo nove ideje, odgovore, pojasnila in ugotovitve, ki jih sprti vključujemo v nadaljnji raziskovalni proces, s tem pa ga tudi usmerjamo.

Podatke v kvalitativni raziskavi dobite s **kvalitativnimi tehnikami zbiranja podatkov**, ki vključujejo pogovore, nestrukturirane in polstrukturirane intervjuje, kvalitativne ankete, osebne zapise opazovanj, dnevniške in etnografske zapise, zapise o poteku obravnave ipd. (Tabela 2). Za analiziranje kvalitativnega gradiva se pogosto uporabljajo: analiza vsebine, semiotična analiza, hermenevtična analiza in kvalitativna vsebinska analiza.

Osrednja značilnost **kvalitativne vsebinske analize** je oblikovanje zbirke kategorij, v katere uvrščate pomene dobljenih podatkov. **Pomembno je, da posamezna kategorija omogoča dovolj natančno uvrščanje analiziranih podatkov glede na vsebinski pomen kod.** Kode pa označujejo pomen besed, stavkov itn. Na podlagi enot analize, dobljenih iz primarnih podatkov, opredelite glavne teme.

Kodiranje je pomemben postopek v kvalitativni vsebinski analizi, ki ga uporabljamo za posploševanje kvalitativnih podatkov. Temelji na iskanju tem (kod, pojmov) v analiziranem

gradivu. Kodiranje pomeni interpretacijo analiziranega besedila oz. določevanje pomena (ključnih besed, pojmov, kod) posameznim delom besedila. Celoten proces analize lahko razdelimo v tri faze:

- zmanjšanje ali razčlemba besedila,
- odkrivanje pomenov besedila in
- integracija odkritij.

Vse faze vključujejo interpretacijo. **Kvalitativna analiza se konča s postavljeno poskusno teorijo, ki je utemeljena s podatki.**

Posamezni raziskovalci h kodiranju pristopajo različno, in ko govorimo o kodirnih tehnikah, ni povsem poenotene klasifikacije glede njihovega števila in določitve analogije postopkov oz. faz njihove uporabe na različnih ravneh besedila. Poznamo več različnih tehnik kodiranja besedil, ki se lahko prepletajo med seboj.

1. **Tematsko kodiranje** - v besedilu najprej poiščete širše teme, povezane z vašim raziskovalnim problemom in raziskovalnimi vprašanji, v drugi fazi pa presodite, h kateri temi spada določena poved (kaj oseba sporoča, o čem govori/pripoveduje).
2. **Odprto kodiranje** - z odprtim kodiranjem zelo pogosto začnete, kadar kode poljubno dodeljete različnim segmentom podatkov, ne da bi uporabili vnaprej določene kategorije. Odprta tehnika kodiranja omogoča odkrivanje zgodnjih vzorcev in tem.
3. **Osno kodiranje** - pri tem kodiranju podatke po odprtem kodiranju spet združite z analiziranim gradivom ter ugotavljate povezave med kodami in kategorijami. Povezave odkrijete tako, da kode in/ali kategorije povežete z besedilom in poskušate ugotoviti posledice, vzroke in vzorce interakcij/pomenov/zakovitosti/relacij itn.
4. **Selektivno kodiranje** - od vseh pojmov izberete tiste, ki se vam zdijo najbolj vsebinsko pomenski. Tako dobite kategorije.
5. **Odnosno kodiranje** - pri tej tehniki kodiranja vas zanima, v kakšnem odnosu je določena kategorija do drugih kategorij ali pojmov.

Končna vsebinska analiza besedila je sinteza vseh zgoraj predstavljenih tehnik kodiranja in se konča s postavljeno poskusno teorijo.

3.4 Kombinirani raziskovalni pristop

Kombinirani raziskovalni pristopi se uporabljajo predvsem za proučevanje kompleksnih raziskovalnih problemov, za katere so potrebni poglobljeno razumevanje ter različne vrste podatkov in dokazov. Združujejo kvalitativne in kvantitativne raziskovalne metode na način, s katerim dobimo temeljitejše rezultate, kot če bi uporabili zgolj en raziskovalni pristop. Za t. i. kombinirano raziskovanje veljajo faze raziskovalnega procesa in metode zbiranja podatkov, ki smo jih podrobneje predstavili v Tabeli 1 in Tabeli 2.

Pri kombiniranih raziskovalnih pristopih je ob ustrezno zastavljenih raziskovalnih vprašanjih oz. hipotezah in ob ustrezno uporabljeni metodologiji stopnja veljavnosti in zanesljivosti raziskovalnih rezultatov višja. Tako lahko npr. s kvalitativnimi metodami dobimo bolj poglobljen vpogled v proučevani raziskovalni problem, s kvantitativnimi metodami pa bolj posplošljive rezultate. Kot glavni omejitvi kombiniranega raziskovalnega pristopa se omenjata časovna in metodološka zahtevnost.

Kombinirani raziskovalni pristopi zahtevajo natančno uporabo ene ali več tehnik pridobivanja kvalitativnih podatkov (pogosto z opazovanjem, intervjuji ali dokumenti) in ene ali več tehnik pridobivanja kvantitativnih podatkov (pogosto z anketnim vprašalnikom, testom ali krajšimi strukturiranimi intervjuji), če raziskava ne predvideva uporabe podatkov iz predhodnih raziskav.

Obdelava kvalitativnih podatkov (pogosto) poteka s procesom kodiranja, obdelava kvantitativnih podatkov pa s statističnimi postopki in metodami.

Integracija podatkov za namen združevanja in primerjanja, pojasnjevanja in poizvedovanja se lahko izvede:

- z združevanjem in primerjanjem kvantitativnih in kvalitativnih podatkov;
- z razlago kvalitativnih podatkov, ki pojasnjujejo kvantitativne podatke;
- s konstrukcijo podatkov, pri kateri kvalitativne podatke uporabimo za strukturiranje ali podkrepitev kvantitativnega dela raziskave ali celo obratno.

3.5 Vzorec

Raziskave temeljijo na raziskovalnem problemu, s katerim proučujete določeno populacijo, njene enote oz. vzorec. **Ta naj bi čim bolje predstavljal populacijo oz. statistično množico, ki jo proučujete.** Njegova podobnost s populacijo pa je odvisna od načina izbiranja enot v vzorec, od števila enot vzorca ter njegovih značilnosti. Osnovne množice so lahko zelo velike, v vzorec pa vzamete manjši del. Postopek pridobivanja vzorčnih enot imenujemo vzorčenje oz. izbor enot v vzorec. **V pisnem delu je treba opisati značilnosti in demografijo vzorca. Navesti je treba število enot vzorca in metodo vzorčenja oz. vrsto vzorca.**

Vzorec je lahko **slučajnostni** (vsaka enota populacije ima enako verjetnost, da je izbrana) ali **neslučajnostni** (enote populacije nimajo enake verjetnosti, da so izbrane) (Tabela 7).

Tabela 7: Vrste vzorca

Slučajnostni vzorec	Neslučajnostni vzorec
<ul style="list-style-type: none"> • enostavni: <ul style="list-style-type: none"> • loterijski izbor • izbor po datumu rojstva • sistematični izbor • izbor slučajnostnih števil 	<ul style="list-style-type: none"> • priložnostni
<ul style="list-style-type: none"> • skupinski 	<ul style="list-style-type: none"> • namenski
<ul style="list-style-type: none"> • stratificirani 	<ul style="list-style-type: none"> • sistematični
<ul style="list-style-type: none"> • večstopenjski 	<ul style="list-style-type: none"> • subjektivni (po presoji za predstavitev opredeljene populacije)

Vzorčenje je lahko enostopenjsko ali večstopenjsko (Tabela 8).

Tabela 8: Enostopenjsko ali večstopenjsko vzorčenje (primer)

Populacija	Prva stopnja vzorčenja	Druga stopnja vzorčenja
Študenti, vpisani na študijske programe z omejenim vpisom	S seznama fakultet z omejenim vpisom je bilo izžrebanih 5 fakultet.	Na izbranih fakultetah je bil s sistematičnim izborom izbran npr. vsak peti študent.

3.6 Raziskovalna vprašanja in hipoteze

Oblikovanje raziskovalnega problema, ki ga proučujemo z raziskovalnimi vprašanji oz. hipotezami, je ključno za kakovostno raziskavo.

Raziskovalno vprašanje je vprašanje, s katerim delno ali v celoti odgovorite na raziskovalni problem. Nekaj nasvetov za postavitve raziskovalnih vprašanj:

- raziskovalno vprašanje naj ne bo preveč splošno in tudi ne preveč specifično, za to preverite obstoječo literaturo;
- raziskovalnih vprašanj naj ne bo preveč;
- raziskovalna vprašanja naj bodo jasna in razumljiva, da boste nanje lahko odgovorili;
- upoštevajte, da bo za kvalitativni raziskovalni pristop morda potrebna drugačna vrsta raziskovalnih vprašanj kot za kvantitativni raziskovalni pristop;
- raziskovalna vprašanja naj bodo oblikovana z vprašalnici Kaj, Kako, Zakaj, Kateri, Kje, Kakšen itd.;
- raziskovalna vprašanja pišite v 3. osebi množine;
- osredotočajte se na bistvo in na vaš raziskovalni problem.

Hipoteze so domnevne razlage oz. trditve pojavov, ki jih oblikujemo na podlagi obstoječih teoretičnih znanj o proučevanem pojavu. Lahko so enostavne ali sestavljene. Nekaj nasvetov za postavitve hipotez:

- pri oblikovanju hipotez izhajajte iz ugotovitev prejšnjih raziskav;
- oblikujte jih tako, da jih boste lahko preverjali s statističnimi metodami;
- oblikovane naj bodo jasno in nedvoumno, da jih boste lahko preverjali;
- posamezna hipoteza mora biti oblikovana tako, da vsebuje samo eno trditev in ne več trditev hkrati;
- hipoteze naj ne bodo preveč splošne in težko razumljive.

3.7 Etika raziskovanja

Tako kot za druga področja delovanja v babištvo tudi za raziskovanje v babištvo velja, da je treba upoštevati etična načela. Na Univerzi v Ljubljani velja Etični kodeks za raziskovalce, ki določa osnovna načela in temelje etičnega ravnanja v raziskovalnem delu. Osrednja področja, ki jih kodeks obsega, so kompetentnost raziskovalca, avtorstvo, zaupnost, odnos do družbe, ki vključuje spoštovanje pravic, dostojanstva in različnosti udeležencev ter enakopravno obravnavo vseh vključenih v raziskavo, ter sama izvedba raziskovalnega dela s poudarkom na objektivnosti, odprtosti, odgovornosti, skrbnosti in ustreznem dokumentiranju. Vsak posameznik je tako odgovoren za to, da med svojim raziskovanjem prepozna

etična vprašanja ter pridobi ustrezne napotke mentorja ali odobritev etične komisije pristojne institucije. Etični kodeks za raziskovalce UL zajema splošna etična vprašanja, vendar pa mora vsak raziskovalec seveda še dodatno upoštevati standarde svojega raziskovalnega področja.

Etični kodeks za raziskovalce UL

Presoja etičnosti raziskave za diplomsko delo

Ko raziskujemo na področju babištva, posegamo tudi na druga znanstvena področja raziskovanja (npr. medicina, družbene vede, psihologija in družinske študije, sociologija, vzgoja in izobraževanje, zdravstvena nega, seksologija). Če raziskava ne vključuje etičnih vprašanj, vlogo za raziskovanje potrdimo na Katedri za babištvo ob potrjevanju oddane dispozicije. Če pa je treba oceniti etično ustreznost raziskave, po navadi takrat, kadar je tema diplomskega dela in raziskovanja povezana z raziskovanjem v medicini in obravnava etično občutljiva vprašanja, se vloga pošlje v presojo Komisiji Republike Slovenije za medicinsko etiko (KME). KME namreč ocenjuje etično neoporečnost zdravstvenih raziskav s širokega področja – zdravstva, biomedicine, farmacije, diagnostike, zdravljenja in rehabilitacije z namenom spoštovanja življenja in dostojanstva posameznikov, vključenih v raziskave. Več o tem si lahko preberete v Pravilniku o sestavi, pristojnostih in načinu dela KME. Oddaja vloge na KME je za potrebe raziskovalnega dela v okviru diplomskih in magistrskih nalog brezplačna, pripravite pa jo skupaj z mentorjem zaključnega dela.

Soglasje udeležencev v raziskavi

Obveščeno soglasje je ključen del raziskovanja, s katerim raziskovalec izkazuje etično ustreznost zbiranja raziskovalnih podatkov. Gre za dogovor med raziskovalcem in udeležencem raziskave, ki zagotavlja, da je raziskovalec udeležencu pojasnil ključne elemente raziskave (kako in zakaj se bodo zbirali podatki) ter da se udeleženec strinja in dovoljuje, da raziskovalec zbere in uporabi podatke za vnaprej določen namen raziskave.

Tako na spletni strani Univerze v Ljubljani kot na spletni strani Komisije RS za medicinsko etiko najdete obrazec za obveščeno soglasje oziroma obrazec za prostovoljno in zavestno privolitev o poučitvi, kot ga imenuje KME. Seveda se obrazec prilagodi potrebam raziskovalca, obvezno pa mora vsebovati nekatere najpomembnejše elemente, ki so ključni za razumevanje namena raziskave, pričakovanj do udeležencev, časa izvedbe, neposrednih

koristi in tveganj sodelovanja v raziskavi, prostovoljnega sodelovanja z možnostjo prekinitve kadarkoli v procesu raziskave, uporabe zbranih podatkov in zagotavljanja anonimnosti in zaupnosti podatkov. Več o sestavi obveščenega soglasja najdete na naslednji povezavi: https://www.uni-lj.si/mma/navodila_za_obvesceno_soglasje/2020080712132005/?m=1596795200.

Navodila za obveščeno soglasje

3.8 Omejitve raziskave

Omejitve raziskave se nanašajo na raziskovalni proces oz. proces nastanka dela. Pogosto so povezane z načrtovanjem raziskave ter načinom vzorčenja in zbiranja podatkov.

Omejitve raziskave so lahko (navajamo le nekaj primerov):

- omejen dostop do sekundarnih virov podatkov;
- možnosti pojava pristranskosti anketirancev nismo mogli povsem izključiti;
- nezmožnost posplošitve vzorca na osnovno množico oz. populacijo;
- časovna ali krajevna omejitev raziskave;
- izbira uporabljenih statističnih metod, ki je temeljila samo na osnovni deskriptivni oz. opisni statistiki;
- uporaba spletne ankete in ne ankete po pošti;
- metoda vzorčenja;
- težave pri raziskovanju itd.

3.9 Prispevek k stroki in znanosti

Prispevek k stroki in znanosti je prav tako pomemben del, ki spada v zaključna poglavja raziskovalnega oz. diplomskega dela. Ko pišemo o prispevku raziskovalnega dela k stroki oz. znanosti, si lahko pomagamo z naslednjimi usmeritvami:

- navedemo priporočila, ki so plod naše raziskave;
- navedemo področja, ki jih nismo raziskali, pa bi bilo pomembno in/ali glede na naše rezultate potrebno, da jih še raziščejo;

- navedemo področja, ki smo jih raziskali, vendar jih s svojimi rezultati nismo mogli ustrezno pojasniti;
- povzamemo lahko predloge za spremembo politik in predloge za spremembo praks;
- predlagamo lahko možnosti za nadaljnje raziskovanje obravnavanega problema/ stanja/prakse itd;
- poudarimo nova spoznanja, ki jih je prispeval pregled literature;
- poudarimo nova spoznanja, pridobljena s pregledom rezultatov raziskav, ki smo jih ovrednotili z vidika rezultatov svoje raziskave;
- poudarimo lahko pomembnejše ugotovitve svojega dela oz. raziskave ter njihovo teoretično, znanstveno in praktično uporabnost/uporabnost v praksi. Pri tem pa lahko dodatno, bolj ciljno, osvetlimo možnosti za nadaljnje raziskovanje;
- poudarimo tudi teoretične in/ali empirične koncepte, ki bi praktike, dejavne na področju stroke, in raziskovalce lahko usmerjali v prihodnosti.

PRAKTIČNI DIPLOMSKI IZPIT – ZAKLJUČEK ŠTUDIJA

Praktični diplomski izpit je del predmeta **Diplomsko delo**. Predmet se izvaja v 3. letniku in obsega 12 ECTS. Obsega izvajanje refleksije in evalvacije babiške prakse ter preizkušanje različnih metodoloških pristopov v babištvu, ki vključujejo tudi intervizijo. Zaključijo se s **praktičnim diplomskim izpitom in oceno diplomskega dela/izdelka z zagovorom.**

4.1 Pogoji za pristop k praktičnemu diplomskemu izpitu

Študent lahko pristopi k praktičnemu diplomskemu izpitu, ko ima opravljene vse obveznosti pri predmetu Babištvo in babiška praksa 3 ter zaključene klinične vaje (KV) in diplomsko delo.

Za pristop k praktičnemu diplomskemu izpitu je torej treba zbrati vse zahtevane posege in postopke, saj po tem v okviru organiziranega pouka ni več mogoče opravljati kliničnih vaj in prakse (KV in KP) v porodnem bloku. Če vam določenega posega ali postopka ne uspe pridobiti, vam ga je izjemoma dovoljeno zamenjati s študijami primera. Navodila za izdelavo Poročila o primeru – manjkajoči posegi in postopki najdete v Spletni učilnici ([Spletna učilnica ZF 3.0: Prijavite se v spletno mesto \(uni-lj.si\)](#)), Babištvo 3. letnik, predmet Diplomsko delo. Ključ za vpis v predmet vam posreduje nosilka predmeta Diplomsko delo, Tita Stanek Zidarič.

Dostop do spletne učilnice UL ZF

4.2 Obveznosti študentov v okviru KV Diplomsko delo

Prisotnost študentov na kliničnih vajah in klinični praksi je 100-odstotno obvezna. Študent na kliničnem usposabljanju pokaže profesionalno vedenje in povezuje osvojeno teoretično znanje s prakso. Slednje nadgrajuje s kritičnim ovrednotenjem obstoječih praks, pri čemer upošteva dejstva, ki temeljijo na dokazih. Dejavno sodeluje pri kliničnem usposabljanju in kaže samoiniciativnost ter angažiranost. Študent med kliničnim usposabljanjem ves čas upošteva navodila glede urejenosti zdravstvenega delavca ter načela Kodeksa etike za babcice Slovenije.

Študent v skladu z zahtevami direktive (80/155/EEC; dodatek B) v porodnem bloku opravi vsaj (in ne izključno) naslednje posege:

- izvedba vsaj 40 porodov; če te številke ni mogoče doseči zaradi pomanjkanja nosečnic, jo je mogoče znižati na najmanj 30, vendar pod pogojem, da študent asistira ob vsaj 20 nadaljnjih porodih;
- asistenca pri vsaj enem ali dveh porodih v medenični vstavi. Kadar to ni mogoče zaradi pomanjkanja porodov v medenični vstavi, se praksa lahko izvede v simuliranem položaju;

- izkušnje z epiziotomijo in uvajanje v šivanje ran. Uvajanje obsega teoretični pouk in klinično prakso. Praksa šivanja vključuje šivanje rane po epiziotomiji in enostavnih perinealnih raztrganinah. Kadar je to nujno potrebno, gre lahko za simulirani položaj.

Zgoraj navedeni posegi se v skladu z direktivo upoštevajo tudi pri delovnem zvezku za klinično usposabljanje porodni blok, ki ga študent izpolnjuje od prvega do zadnjega letnika. Klinično usposabljanje za študente babištva se zaključi s KV Diplomsko delo oziroma praktičnim diplomskim izpitom.

Vsak poseg mora v delovnem zvezku posebej podpisati klinični mentor, sicer se študentu poseg ne prizna. Za pridobitev podpisa je odgovoren študent sam. Najbolje je, da si študent skupaj z mentorjem prizadeva doseči optimalno število posegov.

V Visokošolskem strokovnem študijskem programu prve stopnje babištvo so predpisani posegi (Tabela 9), ki jih mora študent/-ka opraviti do diplomiranja. Podlaga zanje je direktiva 36/2005/EC, ki ureja področje reguliranih poklicev.

Tabela 9: Predpisani posegi

Posegi	Minimalno število predpisanih posegov	*Opombe
PREDPORODNO ZDRAVSTVENO VARSTVO		
Svetovanje in pregled zdravih nosečnic	100	
Nadzor in obravnava žensk v rizični nosečnosti	40	
OBPORODNO ZDRAVSTVENO VARSTVO		
Sprejem porodnice v porodnišnico	10	
Higienska priprava na porod	10	
Zunanja babiška preiskava	40	
Vaginalna preiskava	30	
Predrtje plodovih jajčnih ovojev s pregledom ovojnice	5*	*Štejejo se tudi asistence pri posegu.
Spremljanje I. porodne dobe po 14 življenjskih aktivnostih	3/20	

Posegi	Minimalno število predpisanih posegov	*Opombe
Spremljanje poroda v glavični vstavi	40*	*Minimalno 30, če je doseženo število vseh predpisanih asistenc.
Asistenca pri porodu v glavični vstavi in spremljanje III. porodne dobe	20	
Prerez presredka	10	
Šivanje epiziotomijske rane	10*	*Štejejo se tudi asistencice pri posegu, v kombinaciji s simulacijo v kabinetu.
Spremljanje IV. porodne dobe in odpust porodnice z novorojenčkom iz porodne sobe	20	
Pomoč zdravniku pri oživljanju novorojenčka	1*	*Lahko tudi študija primera.
Iztipanje maternice Ročno luščenje posteljice	3*	*Štejejo se tudi asistencice pri posegu.
Postopki pri porodnici z atonijo uterusa	3*	*Štejejo se tudi asistencice pri posegu.
Pomoč zdravniku pri vakuumskem porodu Pomoč zdravniku pri carskem rezu	2* 3	*Lahko tudi študija primera.
Vodenje poroda v medenični vstavi ^a	3*	*Lahko tudi v simuliranem okolju.
Aktivno spremljanje poroda pri ženski z diabetesom, eklampsijo ali srčnimi oz. ledvičnimi boleznimi in spremljanje poroda pri porodnici z infekcijsko boleznijo	3*	*Lahko tudi študija primera.
POPORODNO ZDRAVSTVENO VARSTVO		
Otročnica		
Poporodni pregledi zdravih otročnic	100	

Posegi	Minimalno število predpisanih posegov	*Opombe
Otrok		
Poporodni pregledi zdravih novorojenčkov	100	
Nadzor in babiška obravnava novorojenčkov, vključno z nedonošenčki, prenošenimi novorojenčki, novorojenčki s premajhno telesno težo in bolnimi novorojenčki	/*	Ni določenega števila posegov, vendar mora študent opraviti prakso na EINT nedonošenčkov.
REPRODUKTIVNO ZDRAVSTVENO VARSTVO		
Babiška obravnava patoloških primerov na področju ginekologije	/*	Ni določenega števila posegov, vendar mora študent opraviti prakso na ginekologiji in EINT ginekologije.
SPLOŠNO ZDRAVSTVENO VARSTVO		
Uvajanje v babiško obravnavo na področju medicine in kirurgije	/*	Ni določenega števila posegov, vendar mora študent opraviti prakso na EINT otročnic in abdominalni kirurgiji.

^a Direktiva 36/2005/EC

Praktični diplomski izpit traja najmanj pet pedagoških ur in poteka v kliničnem okolju. Komisija, ki spremlja študentovo delo, je sestavljena iz predstavnikov kliničnih mentorjev (1 do 2) in predstavnikov fakultetnih mentorjev (1 do 2). Študentu so določeni postopki in posegi, ki jih mora prikazati pred komisijo. Pri tem se vedno upoštevata soglasje uporabnikov (nosečnic, porodnic ali staršev) in etični vidik obravnave. Prikazu praktičnega znanja sledi teoretični zagovor pred isto komisijo. Pri izvedbi praktičnega diplomskega izpita se vodi zapisnik.

ZAGOVOR DIPLOMSKEGA DELA

Datum zagovora diplomskega dela prejmete prek VIS-a. Zagovor mora biti izveden najkasneje v roku enega meseca po oddaji zaključnega dela. V navedenem roku se ne upošteva čas od 1. julija do 20. avgusta.

Služba za študijske zadeve UL ZF uskladi datum zagovora s člani komisije za zagovor in o terminu zagovora pisno obvesti študenta ter vse člane komisije najmanj en teden pred zagovorom. Datum in ura zagovora zaključnega dela se objavita v VIS-u in na spletni strani fakultete. Zagovor diplomskega dela je javen. Udeležijo se ga lahko vsi, ki jih tema diplomskega dela zanima.

V skladu s pravilnikom zaključno delo zagovarjate pred komisijo, ki jo sestavljajo mentor in somentor, če je imenovan, recenzent ter član. Zagovor vodi recenzent, ki je hkrati tudi predsednik komisije za zagovor zaključnega dela.

Zagovor poteka po naslednjem postopku:

1. Predsednik komisije najprej na podlagi podatkov o študiju študenta ugotovi, ali so izpolnjeni pogoji za razgovor.
2. Predsednik komisije predstavi kandidata, temo diplomskega dela in komisijo ter pojasni kandidatu celoten postopek zagovora. Besedo preda kandidatu, ki predstavi svoje diplomsko delo, zlasti odločitev za izbiro teme ter najpomembnejše ugotovitve raziskave in možnosti njene uporabe. Predstavitev naj traja največ 15 minut.
3. Člani komisije kandidatu zastavijo vprašanja.
4. Po odgovorih na vprašanja komisija na zaprti seji sklepa o oceni diplomskega dela in zagovora. Pri ocenjevanju komisija upošteva:

pisni izdelek:

- nastajanje diplomskega dela: načrtovanje, organiziranje dela, vodenje in samostojnost pri delu, kar komisiji predstavita in argumentirata mentor in somentor;
- kakovost diplomskega dela in zahtevnost obravnavane teme - tako strokovni vidik kot tudi ustvarjalni prispevek kandidata in uporabnost za stroko/prakso, kar ocenijo vsi člani komisije;

zagovor:

- nastop in sposobnost komunikacije;
- jasnost predstavitve in uporabe didaktičnih pripomočkov;
- poznavanje uporabljenih metod dela;
- kakovost odgovorov na zastavljena vprašanja - zlasti celovito obvladovanje znanj, ki jih zajema VSŠP Babištvo;
- poznavanje vsebine in zaključkov diplomskega dela.

5. Vsi člani komisije podpišejo zapisnik o diplomiranju.
6. Predsednik komisije nato v navzočnosti prisotnih sporoči kandidatu oceno diplomskega dela in oceno zagovora ter pridobljen strokovni naslov. S sklepnim govorom se zagovor diplomskega dela konča. Predsednik Komisije za zagovor diplomskega dela praviloma še isti dan dostavi podpisani zapisnik o zagovoru diplomskega dela z vso dokumentacijo Referatu za študentske zadeve, ki ga vloži v osebni karton študenta – diplomanta. Potrdilo o diplomiranju prejmete v roku enega tedna.

Nasveti študentu pri zagovoru diplomskega dela:

- zagovor diplomskega dela je slovesen dogodek, zato se oblecite temu primerno;
- na zagovor se temeljito pripravite. Pripravite si kartice ali izvlečke diplomskega dela, saj je pomembno, da vaša predstavitev teče gladko, da je jasna in nazorna;
- za predstavitev boste imeli na voljo fakultetni računalnik in projektor, če to ne zadošča, pa lahko v dogovoru z mentorjem uporabite dodatno opremo. S projektorjem lahko povežete tudi svoj prenosni računalnik;
- pri predstavitvi strogo upoštevajte časovno omejitev 15 minut! Prekratka predstavitev bi komisiji dala vtis, da nimate nič povedati. Predolge predstavitve pa po navadi zaustavi oziroma prekine predsednik komisije. Za predstavitev uporabite predpisano predlogo za zagovor diplomskega dela [Predloga zagovora.pptx \(live.com\)](#);

Predloga za zagovor diplomskega dela

- na vprašanja poskušajte odgovarjati jasno, kratko in prepričljivo.

6 VPIS V REGISTER IZVAJALCEV V DEJAVNOSTI BABIŠKE NEGE IN PRIDOBITEV LICENCE

Po uspešnem zaključku študija moramo diplomirane babice pridobiti licenco za opravljanje babiške dejavnosti.

Pogoj za pridobitev licence je vpis v register izvajalcev v dejavnosti babiške nege. Pravilnik o registru in licencah izvajalcev v dejavnosti zdravstvene ali babiške nege lahko preberete na povezavi [Pravilnik o registru in licencah izvajalcev v dejavnosti zdravstvene ali babiške nege \(pisrs.si\)](http://pisrs.si).

Zdravstveni delavec lahko samostojno opravlja vsako delo, za katero ima ustrezno izobrazbo, je zanj usposobljen in ima na voljo ustrezno opremo. Za svoje delo prevzema etično, strokovno, kazensko in materialno odgovornost. Za samostojno opravljanje dela mora biti diplomirana babica torej vpisana v register in imeti veljavno licenco.

Vlogo za vpis v register izvajalcev v dejavnosti zdravstvene ali babiške nege in podelitev licence sestavljajo naslednji dokumenti:

- izpolnjen obrazec [Vloga za vpis v register izvajalcev v dejavnosti zdravstvene in babiške nege oziroma podelitev licence za višjo ali visoko strokovno izobrazbo](#),

- overjena fotokopija izvirne diplome,
- overjena fotokopija potrdila o opravljenem strokovnem izpitu,**
- fotokopija potrdila o plačani upravni taksi.

Dokazila o izobrazbi in strokovnem izpitu, ki morajo biti overjena, lahko vložnik overi na katerikoli upravni enoti. Če vložnik vlogo odda osebno, Zbornica - Zveza po vpogledu izvirnika na kopijah prilog s podpisom ali žigom potrdi verodostojnost kopije.

**Če je kandidat zaključil izobraževanje skladno z Direktivo za regulirane poklice 2005/36/ES in mu strokovnega izpita ni bilo treba opravljati, pošlje namesto potrdila o opravljenem strokovnem izpitu fotokopijo priloge k diplomi.

Izpolnjeno in podpisano vlogo kandidat pošlje oziroma osebno prinese na naslov: Zbornica - Zveza, Ob železnici 30 A, 1000 Ljubljana.

Uradne ure in kontaktni podatki Zbornice – Zveze

torek: od 9.00 do 11.00

sreda: od 9.00 do 11.00

četrtek: od 9.00 do 11.00 in od 14.00 do 17.00

Splošni e-naslov: register.licenca@zbornica-zveza.si

Kontaktna oseba: Urša Glavinac

E-pošta: ursa.glavinac@zbornica-zveza.si

Kontaktna oseba: Karmen Petaci

E-pošta: karmen.petaci@zbornica-zveza.si

A decorative graphic on the left side of the page consists of several overlapping, rounded shapes. There are two large yellow shapes and one blue shape that resembles a stylized number '7' or a similar geometric form. The background is white.

ZAKAJ IN KAKO NADALJEVATI S ŠTUDIJEM PO PREKINITVI

Včasih se zgodi, da študijska pot ne gre povsem po načrtih, razlogi za prekinitev pa so različni. Pri iskanju motivacije in poti do zaključka študija smo vam vedno na voljo. Obrnete se lahko na učitelje tutorje Oddelka za babištvo, predstojnico Oddelka za babištvo ali strokovno delavko referata, ki skrbi za organizacijski del VSŠP Babištvo. Kontakte najdete na spletni strani Zdravstvene fakultete.

Kot je navedeno v 128. členu Statuta UL, lahko študent, ki je izgubil status študenta, **ob plačilu** opravlja študijske obveznosti še dve leti od izgube statusa, razen če se programu izteče akreditacija. Po dveh letih mora za nadaljevanje oziroma dokončanje študija vložiti prošnjo za nadaljevanje študija. Ustrezne komisije na podlagi dokazil o opravljenih študijskih obveznostih do prekinitve odločijo o upravičenosti do nadaljevanja oziroma dokončanja študija.

V primeru pozitivne odločitve se določi letnik, v katerem lahko kandidat nadaljuje izobraževanje, oziroma obveznosti, ki jih mora opraviti za dokončanje študija. Ob tem se kandidatu določijo tudi pogoji in obveznosti, ki jih mora ponovno ali/in dodatno opraviti, če se je v tem času spremenil akreditiran študijski program, v katerega je vpisan ali ga zaključuje. O tem odloča komisija za študijske zadeve. Ne glede na prvi odstavek lahko kandidat, ki je pred izgubo statusa študenta opravil vse študijske obveznosti razen zaključnega dela in je imel najkasneje v šestih mesecih po izgubi statusa študenta potrjeno temo zaključnega dela, brezplačno zaključi študij, vendar najpozneje v roku dveh let od izgube statusa.

V skladu z 19. členom **PRAVILNIKA O ŠTUDIJSKEM REDU NA UL ZF** [Pravilnik o študijskem redu na UL ZF 16.2.2020.pdf \(uni-lj.si\)](#) veljajo naslednja pravila.

1. Študent, ki izgubi status študenta, lahko opravlja izpite še dve leti po izgubi statusa, po preteku tega časa pa lahko opravlja izpite, če mu na podlagi njegove prošnje komisija dovoli nadaljevanje študija. Študent brez statusa je dolžan opravljanje vsakega izpita plačati po veljavnem ceniku.
2. Če se je v času prekinitve študija spremenil študijski program, komisija določi študentu diferencialne izpite ali druge dodatne obveznosti kot pogoj za nadaljevanje študija, pri čemer se opre na predlog pristojne katedre.
3. Če je zaradi napredka stroke v času daljše prekinitve študija postalo znanje, ki se je zahtevalo na posameznem izpitu pred prekinitvijo študija, pomanjkljivo, lahko komisija na predlog pristojne katedre poleg določitve diferencialnih obveznosti odloči, da mora študent ponovno opraviti posamezne izpite ali druge obveznosti, ki jih je pred prekinitvijo študija že opravil.

Obrazca Prošnja za nadaljevanje in Prošnja za dokončanje študija se nahajata na naši spletni strani [Obrazci, vloge \(uni-lj.si\)](#).

Obrazec prošnja za nadaljevanje študija

Obrazec Prošnja za dokončanje študija

Zaključek študija lahko pomembno vpliva na vaš karierni razvoj. Zato Zdravstvena fakulteta študentom in diplomantom nudi individualno karierno svetovanje med študijem in ob prehodu v zaposlitev. S pomočjo kariernega svetovalca lahko raziščete svoje zaposlitvene možnosti in preverite, kje se lahko s svojo izobrazbo zaposlite ter kdo so vaši potencialni delodajalci. Pomagamo vam opredeliti kompetence, ki ste jih pridobili v času študija, in pripraviti ustrezen življenjepis glede na vaše področje iskanja zaposlitve ter vas obveščamo o stanju na trgu dela in aktualnih delovnih mestih.

V Kariernih centrih UL si želimo, da bi se študenti zaposlili čim bolj samozavestno in brez težav, zato med letom za vas **organiziramo številne dogodke:**

- delavnice pridobivanja kompetenc in drugih zaposlitvenih spretnosti,
- delavnice samospoznavanja,
- obiske in predstavitve delovnih okolij v Sloveniji in drugih državah EU,
- mreženja in hitre zmenke z delodajalci,
- posvete o izzivih v tujini, podjetništvu in pripravništvih,
- svetovanja prek Skypa s svetovalci iz tujine,
- sejme, karierne dneve in še marsikaj. Vse aktualne dogodke najdete na naši spletni strani in na portalu POPR (Portal Osebnega in Profesionalnega Razvoja), prek katerega se nanje lahko tudi prijavite.

Portal POPR

Karierni svetovalec na ZF je mag. Klemen Marinčič, klemen.marincic@uni-lj.si.

Če ste študij prekinili zaradi kakršnihkoli stisk, vam nudimo pomoč pri njihovem premagovanju. **Psihosocialna svetovalnica** je namenjena vsem, ki se soočate z različnimi okoliščinami (na področju medosebnih odnosov, študija ...), ob katerih se vam porajajo:

- (vsakdanja) vprašanja, ki bi jih želeli z nekom »preleteti«,
- stiske, neprijetna doživljanja,
- želje po razmisleku o nadaljnjih korakih (povezanih s konkretno težavo ali v življenju nasploh, ob osamosvajanju, v partnerstvu itd.),
- potrebe po spoprijemanju s preteklimi bolečimi izkušnjami,
- težave pri doseganju ciljev, z motivacijo ipd., glede katerih želite ukrepati,
- želje po izboljšanju komunikacije in medosebnih odnosov (partnerskih, odnosov z avtoritetami, starši ...), asertivnosti ...

Svetovalnica je na petih lokacijah:

- Pedagoška fakulteta (termini po dogovoru) - v sobi 405,
- **Zdravstvena fakulteta (ob četrkih 12.00–14.00) – v družabnem prostoru v 4. nadstropju,**
- Fakulteta za matematiko in fiziko (ob torkih 12.00-14.00) - v sobi 519,
- Akademija za gledališče, radio, film in televizijo (termini po dogovoru) - v sobi 508,
- Študentsko naselje Rožna dolina (termini po dogovoru) - v Domu VI.

Praviloma izberete lokacijo, ki vam je bližje, in svetovalko, s katero niste v kakem drugem odnosu (študijskem, sorodstvenem, poznanstvo ...).

KLUB ALUMNOV

8

Latinska beseda *alumnus* (mn. *alumni*) se uporablja kot oznaka za nekdanjega študenta oziroma diplomanta posamezne izobraževalne institucije (šole, fakultete, univerze), medtem ko beseda *alumna* (mn. *alumnae*) označuje nekdanje študentke oziroma diplomantke ustanov, na katerih se izobražujejo izključno ženske.

26 članic Univerze v Ljubljani se s svojimi alumni povezuje prek 60 klubov alumnov, ki skrbijo za:

- povezovanje strokovnjakov, namenjeno prenosu znanja in spodbujanju razvoja stroke;
- krepitev ugleda fakultete ali akademije in s tem zviševanje vrednosti svojim diplomantom;
- organizacijo izobraževanj, delavnic, posvetov in konferenc ter skrb za vseživljenjsko učenje, podporo članom ter krepitev poslovnih in kariernih povezav;
- karierno svetovanje in objavo prostih delovnih mest;
- pridobivanje ugodnosti in popustov pri različnih partnerjih.

Vsi klubi in njihovi člani se povezujejo prek [spletnega portala Alumni UL](#), na katerem lahko neposredno kontaktirate strokovnjake z različnih področij in mentorje iz prakse ter pregledate prosta delovna mesta.

Spletni portal Alumni UL

Na [spletni strani Mreže klubov alumnov UL](#) pa lahko preberete, katere ugodnosti lahko kot alumen Univerze v Ljubljani izkoristite pri naših partnerjih, navdihujoče zgodbe alumnov ter več o številnih dejavnostih, ki jih za vas organizirajo vaši klubi. Podrobnejše informacije o začetkih delovanja Mreže in njenih dejavnostih ter predstavitev vseh klubov alumnov UL lahko preberete tudi v tiskani e-brošuri <https://bit.ly/2SkWa79>.

Mreža klubov alumnov UL

Klub alumnov Zdravstvene fakultete združuje diplomante vseh generacij, ki so diplomirali na Zdravstveni fakulteti UL, in jih povezuje s kolegi, sošolci in fakulteto. Alumni ste ambasadorji fakultete, ki po študiju s svojim znanjem in izkušnjami lahko v praksi dejavno sodelujete

pri razvoju stroke. Mnogi ste vključeni v proces izobraževanja kot mentorji v učnih bazah, s čimer prispevate h kakovosti izobraževanja ter pomagate skrbeti za ugled izobrazbe in poklica. Vabljeni, da sooblikujete zgodbo kluba in nam pomagate širiti članstvo! Kontakt: alumnizf@zf.uni-lj.si.

Razlogi za pridružitve klubu alumnov:

- neposreden stik z drugimi alumni UL;
- mreženje in iskanje novih poslovnih priložnosti;
- redno objavljena prosta delovna mesta;
- dejavnosti in dogodki, namenjeni alumnom UL;
- mentorski program za prenos znanja;
- obujanje spominov;
- koriščenje ugodnosti.

Vsi, ki boste zaključili študij na UL in ste se registrirali na spletnem portalu Alumni UL, ste upravičeni do ugodnosti, ki jih za vas pripravlja univerza s svojimi članicami in partnerji. Nabor ugodnosti se ves čas spreminja in povečuje, zato priporočamo, da redno spremljate spletno stran, na kateri najdete dodatne informacije o posameznih ugodnostih https://www.uni-lj.si/alumni/ugodnosti_za_alumne_ul/.

Ugodnosti za člane

PRIPRAVA ŠTUDENTA ZA VSTOP NA TRG DELA

Trg dela v babištvu je širok in pester ter zajema mnogo delovišč, na katerih se lahko zaposli diplomirana babica.

Primarno so to seveda porodnišnice po Sloveniji, v katerih se babica lahko zaposli v porodnem bloku, na poporodnih oddelkih ter v enotah za intenzivno nego in terapijo otrok. V okviru porodnišnic in ginekoloških klinik po Sloveniji delujejo ginekološki oddelki in specialistične ginekološke ambulante, ki prav tako ponujajo zaposlitev diplomiranim babicam. Babice delajo tudi na primarnih ravneh zdravstvenega varstva, v zdravstvenih domovih, v katerih so dejavne v ginekoloških in pediatričnih ambulantah ter v patronažnih službah in šolah za starše. Navsezadnje pa se diplomirane babice s končanim podiplomskim študijem lahko zaposlijo tudi na področju visokošolskega izobraževanja, na Zdravstveni fakulteti Univerze v Ljubljani in drugje.

9.1 Med študijem

Študenti se med celotnim izobraževanjem na študijskem programu Babištvo pripravljate za vstop na trg dela. K temu zagotovo pripomorejo ure kliničnega usposabljanja v kliničnem okolju, v katerem pridobivate praktične veščine in spretnosti, ki so podlaga za delo po zaključku študija.

Hkrati je stik s kliničnim okoljem izjemno pomemben za t. i. »mreženje«. Prek klinične prakse lahko namreč spoznate zaposlene na različnih oddelkih, način dela in dinamiko odnosov v kolektivu posameznega oddelka ter se odločite, kje se želite zaposliti po zaključku študija. Vendar se morate zavedati, da je klinična praksa hkrati tudi priložnost, da se pokažete in dokažete v kliničnem okolju, zaposleni pa imajo možnost, da vas vidijo kot potencialne sodelavce, ki bodo v kolektiv prinesli novo znanje, delovni zanos in prijetno vzdušje. Nekateri študenti pridobijo reference za prihodnjo zaposlitev tudi s študentskim delom med študijem ali študijskimi počitnicami. Vse to je pomembna odskočna deska za iskanje zaposlitve po zaključku študija babištva na Zdravstveni fakulteti.

Na Zdravstveni fakulteti, tako kot na ostalih članicah Univerze v Ljubljani, deluje tudi Karierni center, ki med letom organizira številne:

- delavnice pridobivanja kompetenc in drugih zaposlitvenih spretnosti,
- obiske in predstavitve delovnih okolij v Sloveniji in drugih državah EU,
- mreženja in hitre zmenke z delodajalci,
- posvete o izzivih v tujini, podjetništvu in pripravništvih,
- sejme, karierne dneve in še marsikaj.

Odločite se lahko tudi za individualno srečanje za osebno karierno svetovanje in coaching za učinkovito vodenje karierne poti. Za študente so vse dejavnosti brezplačne!

9.2 Po zaključku študija

Po pridobitvi potrdila o diplomiranju se morate vpisati v Register izvajalcev v dejavnosti babiške nege ter pridobiti licenco. Odločba o vpisu v register izvajalcev, veljavna licenca in potrdilo o zaključku študija so temeljni in vedno potrebni dokumenti, s katerimi se boste prijavljali na razpise za prosta delovna mesta.

Razpise za prosta delovna mesta na področju babištva najdete na portalu Zavoda za zaposlovanje, na katerem iščete s ključno besedo »babica«. Portal je dostopen na povezavi <https://www.ess.gov.si/iskalci-zaposlitve/iskanje-zaposlitve/iskanje-dela/#/>. Prikazali se bodo vsi aktualni razpisi s kratkim opisom delovnih nalog za delovna mesta diplomirane babice v Sloveniji, na katere se lahko odzovete. Pozorni morate biti na rok prijave, saj po preteku roka prijava na delovno mestno ni več mogoča. V razpisu vedno najdete tudi način prijave na razpis, ki največkrat poteka kar prek e-pošte, ponekod tudi prek običajne pošte. Če ni zahtevano drugače, je najbolje, da ob prijavi na razpis pošljete kratek življenjepis in spremno pismo.

Iskanje zaposlitve

9.3 Življenjepis in spremno pismo

Življenjepis ali CV je kratka osebna predstavitev, namenjena temu, da vas povabijo na zaposlitveni razgovor. Namen življenjepisa je posredovanje kratkih in jedrnatih informacij o iskalcu zaposlitve. Te so po navadi navedene kronološko, pri čemer so novejša in pomembnejša informacija zapisane najprej, sledijo pa jim ostale, manj pomembne in starejše informacije. Življenjepis poleg spretnosti in kvalifikacij za delovno mesto vsebuje tudi vaše karijerne cilje, ki so pomembni in prilagojeni za izbranega delodajalca.

Najpogosteje uporabljeni življenjepis je življenjepis Europass, ki je dostopen na povezavi <https://europass.si>. Gre za evropsko dogovorjeno obliko življenjepisa, ki sistematično in celovito predstavi kandidata. Z registracijo na spletni strani lahko ustvarite svoj račun Europass ter oblikujete CV, ki ga nato izvozite v obliki PDF in pošljete izbranemu delodajalcu. Po potrebi ga lahko naknadno prilagajate in dopolnjujete.

Europass.si

Spremno pismo ali spremni dopis je kratko besedilo, ki ga ob odzivu na razpis za prosto delovno mesto dodamo življenjepis. Vsebuje osebno motivacijo in ključne prednosti kandidata za izbrano delovno mesto. Sestavljajo ga pozdrav, uvodni nagovor, osrednji del in zaključek. Tudi spremno pismo lahko oblikujete na spletni strani Europass, na kateri imate že zbrane predloge in najpogostejše iztočnice za pisanje spremnega pisma.

9.4 Drugi dokumenti, ki jih potrebujete pred prvo zaposlitvijo

Potrdilo o delovni dobi je uradni dokument, ki izkazuje vašo trenutno delovno dobo. Pridobite ga osebno na Zavodu za pokojninsko in invalidsko zavarovanje RS, ali pa ga prevzamete prek portala Moj eZPIZ, za kar potrebujete digitalno potrdilo, ali prek elektronske pošte z obrazcem »Vloga za izpis obdobj zavarovanja v RS«. Prek pridobljenega izpisa delodajalec izračuna delovno dobo, kar uporabi tudi za izračun dodatnih dni dopusta in izračun dodatka za preteklo delo.

Zakon o delovnih razmerjih določa, da mora kandidat za zaposlitev pred začetkom dela opraviti predhodni zdravstveni pregled v skladu s predpisi o varnosti in zdravju pri delu. Namen pregleda je ugotavljanje zdravstvene zmožnosti za opravljanje dela, stroške pregleda pa krije delodajalec. Glede na delovno mesto se določi pregled v določenem obsegu s poudarkom na posebnih zdravstvenih zahtevah delodajalca. Pregled obsega pregled pri specialistu medicine dela, prometa in športa, razširjeno anamnezo, klinični pregled z osnovno biometrijo, osnovne laboratorijske preiskave krvi in urina, testiranje osnovnih vidnih funkcij in preiskavo sluha, EKG in spirometrijo ter druge usmerjene preglede in preiskave, ki so povezani z dejavniki tveganja pri delu. Na koncu pridobite zdravniško spričevalo z oceno izpolnjevanja posebnih zdravstvenih zahtev za določeno delo v delovnem okolju.

Zakon o varnosti in zdravju pri delu določa, da mora vsak redno ali začasno zaposlen delavec ob nastopu dela opraviti usposabljanje iz varstva pri delu in varstva pred požarom. Usposabljanje je prilagojeno posebnostim delovnega mesta in se izvaja po predhodno sprejetem programu delodajalca. Ta tudi zagotovi usposabljanje, delavec pa ob koncu prejme potrdilo.

LI
TE
RA
TU
RA

- Atchan, M., Davis, D. & Foureur, M. (2016). A methodological review of qualitative case study methodology in midwifery research. *Journal of Advanced Nursing*, 72(10), 2259-2271. doi: <https://doi.org/10.1111/jan.12946>
- Bogdan, R. C. & Biklen, K. S. (2003). *Qualitative Research for Education. An Introduction to Theory and Methods*. Boston: Allyn and Bacon.
- Bryant, A. (2019). *The varieties of grounded theory*. London: Sage.
- Bryman, A. (2006). Integrating quantitative and qualitative research: How is it done? *Qualitative Research*, 6, 97-113. <https://doi.org/10.1177/1468794106058877>
- Bryman, A. & Bell, E. (2003). *Business research methods*. New York: Oxford University Press.
- Charmaz, K. & Thornberg, R. (2021). The pursuit of quality in grounded theory. *Qualitative Research in Psychology*, 18, 3, 305-327. <https://doi.org/10.1080/14780887.2020.1780357>
- Cluett, E. R. & Bluff, R. (2005). *Principles and Practice of Research in Midwifery*. Churchill Livingstone.
- Corbin, J. & Strauss, A. (2008). *Basics of qualitative research: Techniques and procedures for developing grounded theory* (3rd ed.). Sage Publications, Inc.
- Creswell, J. W. & Plano Clark, V. L. (2018). *Designing and conducting mixed methods research* (3rd ed.). Thousand Oaks, CA: Sage.
- Creswell, J. W. (2015). *Educational Research: Planning, Conducting, and Evaluating Quantitative and Qualitative Research*. New York: Pearson.
- Creswell, J. W. (1998). *Qualitative inquiry and Research Design*. Thousand Oaks: Sage.
- Creswell, J. W. (2009). *Research design: Qualitative, quantitative, and mixed methods approaches* (3rd ed.). Sage Publications, Inc.
- Denzin, N. K. & Lincoln, Y. S. (2000). *Handbook of Qualitative Research*. London: Sage Publications.
- Diplomiranje.si. (16. 11. 2023). *Vprašanja, teze, hipoteze* <http://www.diplomiranje.si/raziskovanje/teorija-in-argumentacija/raziskovalna-vprasanja-teze-hipoteze/>
- Easterby-Smith, M., Thorpe, R. & Lowe, A. (2005). *Raziskovanje v managementu*. Koper: Fakulteta za management.
- Etični kodeks za raziskovalce Univerze v Ljubljani*. (25. 11. 2014). Univerza v Ljubljani. https://www.uni-lj.si/mma/eticni_kodeks_za_raziskovalce_ulfinal_slo/2015073114314292/?m=1438345902
- Europass Slovenija. (16. 11. 2023). *Europass Slovenija*. <https://europass.si/>
- Glaser, B. G. & Strauss, A. L. (1967). *The discovery of grounded theory: strategies for qualitative research*. Chicago: Aldine Publishing Company Glaser in Strauss.
- Jirojwong, S., Johnson, M. & Welch, A. (2011). *Research Methods in Nursing & Midwifery*. New York: Oxford University Press.
- Kennedy, D. (2015). *Pisanje in uporaba učnih izidov. Praktični vodnik*. Maribor: Univerza v Mariboru, Center RS za mobilnost in evropske programe izobraževanja in usposabljanja.
- Kodeks etike za babice Slovenije. (2014). *Uradni list RS*, št. 71/2014. <https://www.uradni-list.si/glasilo-uradni-list-rs/vsebina/2014-01-2938/kodeks-etike-za-babice-slovenije>
- Kompetence in poklicne aktivnosti izvajalcev v dejavnosti babištva*. (2021). Zbornica zdravstvene in babiške nege Slovenije - Zveza strokovnih društev medicinskih sester babic in zdravstvenih tehnikov Slovenije. <https://www.zbornica-zveza.si/wp-content/uploads/2021/06/KOMPETENCE-in-poklicne-aktivnosti-izvajalcev-v-dejavnosti-babištva.pdf>

- Leedy, P. & Ormrod, J. (2016). *Practical research: planning and design*. England: Courier Kendallville.
- Lewthwaite, S. & Nind, M. (2016). Teaching research methods in the social sciences: Expert perspectives on pedagogy and practice. *British Journal of Educational Studies*, 64, 413-430. <https://doi.org/10.1080/00071005.2016.1197882>
- Lincoln, Y. S. & Guba, E. G. (1985). *Naturalistic Inquiry*. Beverly Hills: Sage.
- Mažgon, J. (2020). *Razvoj akcijskega raziskovanja na temeljnih postavkah kvalitativne metodologije*. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete.
- Mesec, B. (1998). *Uvod v kvalitativno raziskovanje v socialnem delu*. Ljubljana: Visoka šola za socialno delo.
- Moretti, M. (2020). *Kako pripraviti dispozicijo magistrskega in doktorskega dela*. Institut A-STAT d. o. o.
- Newnham, E. & Rothman, B. K. (2022). The quantification of midwifery research: Limiting midwifery knowledge. *Birth*, 49 (2), 175-178. <https://doi.org/10.1111/birt.12615>
- Odredba o seznamu izvajalcev zdravstvenih poklicev, ki morajo biti vpisani v register in imeti veljavno licenco. (2021). Uradni list RS, št. 16/13 in 190/21. <http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=ODRE2184>
- Odredba o seznamu poklicev za zdravstveno dejavnost. (2014). Uradni list RS, št. 4/2014. <http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=ODRE2771>
- Page, M. J., McKenzie, J. E., Bossuyt, P. M., Boutron, I., Hoffmann, T. C., Mulrow, C. D., /.../ (2021). The PRISMA 2020 statement: an updated guideline for reporting systematic reviews. *BMJ*, 372: n71. <https://doi.org/10.1136/bmj.n71>
- Plano Clark, V. L. & Ivankova, N. V. (2016). *Mixed methods research: A guide to the field*. Thousand Oaks, CA: Sage.
- Polit, D. F. & Beck, C. T. (2018). *Essentials of nursing research: Appraising evidence for nursing practice* (9th ed.). Philadelphia: Lippincott Williams & Wilkins.
- Pravilnik o minimalnih pogojih usposobljenosti in pridobljenih pravic za poklice zdravnik, zdravnik specialist, zdravnik splošne medicine, doktor dentalne medicine, doktor dentalne medicine specialist, diplomirana medicinska sestra, diplomirana babica in magister farmacije. (2017). *Uradni list RS*, št. 4/17, 10/20 in 163/22. <http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=DRUG4302>
- Pravilnik o registru in licencah izvajalcev v dejavnosti zdravstvene ali babiške nege (2020). Uradni list RS, št. 152/20 in 195/21. <http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=PRAV14015>
- Predstavitveni zbornik za študijsko leto 2023/2024 Visokošolski strokovni študijski program prve stopnje Babištvo Univerza v Ljubljani. (B. d.). *Etika in integriteta v raziskovanju*. https://www.uni-lj.si/raziskovalno_in_razvojno_delo/etika_in_integriteta_v_raziskovanju/
- Rees, C. (1997). *An Introduction to research for Midwives*. Oxford: Reed Educational and Professional publishing Ltd.
- Republika Slovenija - Portal GOV.SI. (B. d.). *Komisija Republike Slovenije za medicinsko etiko* <https://www.gov.si/zbirke/delovna-telesa/komisija-rs-za-medicinsko-etiko/>
- Reynolds, H. & Guest, G. (2015). *Designing Research*. V G. Guest, E. Namey (ur.), *Public Health Research Methods* (str. 33-68). London: Sage Publications.
- Silverman, D. (2001). *Interpreting qualitative data: methods for analysing talk, text and interaction*. London: Sage.
- Stanek Zidarič, T., Skubic, M. & Jug Došler, A. (2023). *Obporodna praksa v slovenskih porodnišnicah - projekt z vključitvijo studentk in študentov babištva*. Ljubljana: Univerza v Ljubljani Zdravstvena fakulteta.

<https://www.zf.uni-lj.si/images/stories/datoteke/Zalozba/Obporodna.pdf>.

Statut Univerze v Ljubljani. (2023). Uradni list RS, št. 4/2017, št. 64/2023.

https://www.uni-lj.si/o_univerzi_v_ljubljani/organizacija_pravilniki_in_porocila/predpisi_statut_ul_in_pravilniki/2017021011415809/I.%20SPLO%C5%A0NE%20DOLO%C4%8CBE

Steen, M. & Roberts, T. (2011). *The Handbook of Midwifery Research*. Wiley-Blackwell.

Stirling, A. J. (2001). Thematic networks: an analytic tool for qualitative research. *Qualitative Research*, 1(3):385-405. <https://doi.org/10.1177/146879410100100307>

Teddlie, C. & Tashakkori, A. (2009). *Foundations of mixed methods research: Integrating quantitative and qualitative approaches in the social and behavioral sciences*. Sage Publications, Inc.

Univerza v Ljubljani Zdravstvena fakulteta. (15. 11. 2023). *Psihosocialna svetovalnica za študentke in študente ter zaposlene*.

<https://www.zf.uni-lj.si/si/rezultati-iskanja-strani/162-o-fakulteti/pomoc-v-stiski>

Univerza v Ljubljani Zdravstvena fakulteta. (16. 11. 2023). Pravila in navodila.

<https://www.zf.uni-lj.si/si/studenti/pravila-in-navodila>

Univerza v Ljubljani. (15. 11. 2023). *Karierni centri Univerze v Ljubljani*. (15. 11. 2023).

<https://kc.uni-lj.si/> ž

Univerza v Ljubljani. (15. 11. 2023). *Nadaljevanje študija po prekinitvi (128. člen Statuta UL)*.

https://www.uni-lj.si/studij/osnovne_informacije/nadaljevanje-studija-po-prekinitvi

Vogrinc, J. (2008). *Kvalitativno raziskovanje na pedagoškem področju*. Univerza v Ljubljani, Pedagoška fakulteta.

Watson, R., Tomietto, M. & Mikkonen, K. (2023). Increasing the use of experimental methods in nursing and midwifery education research. *Nurse Education in Practice*, 70, 103674.

<https://doi.org/10.1016/j.nepr.2023.103674>

Yin, R. (2014). *Case Study Research: Designs and Methods*. Los Angeles: SAGE.

Zakon o delovnih razmerjih. *Uradni list RS*, št. 21/13, 78/13 - popr., 47/15 - ZZSDT, 33/16 - PZ-F, 52/16, 15/17 - odl. US, 22/19 - ZPosS, 81/19, 203/20 - ZIUPOP DVE, 119/21 - ZČmIS-A, 202/21 - odl. US, 15/22 in 54/22 - ZUPŠ-1).

<http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=ZAKO5944>

Zakon o varnosti in zdravju pri delu (ZVZD-1). (2011). *Uradni list RS*, št. 43/11.

<http://pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=ZAKO5537>

Zbornica zdravstvene in babiške nege Slovenije – Zveza strokovnih društev medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Slovenije. (16. 11. 2023). *Register izvajalcev zdravstvene ali babiške nege in licenca*.

<https://www.zbornica-zveza.si/register-licence-javna-pooblastila/register/>

**RAZISKOVALNI
NAČRT –**

DIS

POZICI

ČA

IZBIRA RAZISKOVALNEGA PODROČJA

IZBIRA MENTORJA

Ime priimek

Znanstveni naziv

Član Oddelka/katedre

Oblikovanje naslova in ključne besede - (delovni) naslov diplomskega dela

Opredelitev teoretičnih izhodišč - analiza stanja (iskanje virov, pregled obstoječe literature)

Opredelitev raziskovalnega problema (250-500 besed)

Opredelevanje namena in ciljev raziskave (do 150 besed)

Opredelevanje raziskovalnega vprašanja in/ali hipoteze (do 150 besed)

Izbira metoda in raziskovalni pristop (izbira merskih instrumentov) (150-250 besed)

- a. Vzorec oseb
- b. Opis postopka zbiranja podatkov
- c. Opis postopka obdelave podatkov

Pričakovani rezultati (150-250 besed)

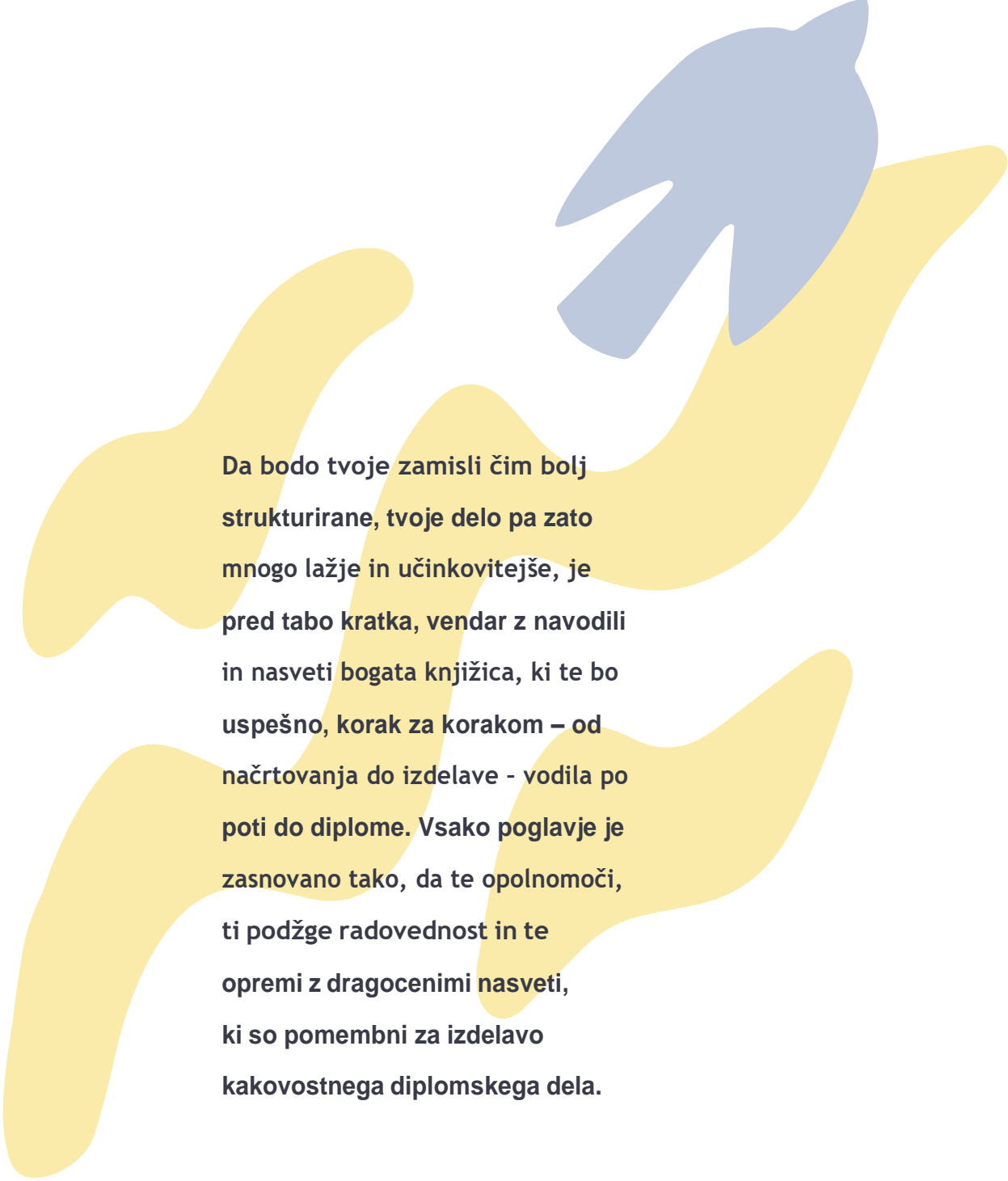
Prispevek k znanosti in stroki ter omejitve raziskave

Seznam predvidene literature in virov

TEORETIČNI PREGLED

Pregled literature in virov glede na izbrane kriterije

Vir	Raziskovalna metodologija in metoda	Cilj in namen raziskave	Vzorec	Glavni rezultati/ ugotovitve	Hierarhija dokazov
Navedemo avtorje, letnico in državo objave.	Navedemo tipologijo (npr. strokovni članek, randomizirana klinična raziskava, kvalitativna raziskava).	Navedemo cilj/namen raziskave (npr. opredeliti, kako študenti zaznavajo medosebne odnose).	Npr. n = 150 žensk po porodu	Navedemo rezultate in ugotovitve raziskave, povezane z našim raziskovalnim problemom.	Navedemo številčno hierarhijo dokazov glede na Preglednico x (npr. 4, kar pomeni, da je raziskava uvrščena v Nivo 4).
Primer 1					
Primer 2					
Primer 3					

Da bodo tvoje zamisli čim bolj strukturirane, tvoje delo pa zato mnogo lažje in učinkovitejše, je pred tabo kratka, vendar z navodili in nasveti bogata knjižica, ki te bo uspešno, korak za korakom – od načrtovanja do izdelave - vodila po poti do diplome. Vsako poglavje je zasnovano tako, da te opolnomoči, ti podžge radovednost in te opremi z dragocenimi nasveti, ki so pomembni za izdelavo kakovostnega diplomskega dela.